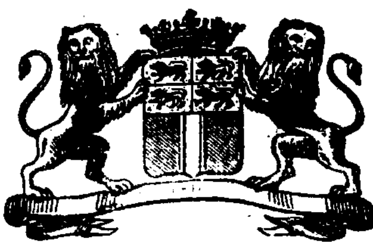
N°. 85. A°. 1859.



ZATURDAG 9 APRIL.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is ƒ 24 's jaars of ƒ 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaren en Postkantoren abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat Wijk 10, N°. 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels . . ƒ 1.—
Iedere regel meer . . . . - 0.20
Andere Advertentien per regel . . . . - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

De zaak der wateraftappingen.

IV.

Het regt van België is vooreerst beperkt door de beginselen van vrije en onbelemmerde scheepvaart, bij het Weener tractaat gehuldigd in artt. 108—117, en in art. 9 § 1 en art. 10 van het tractaat van 19 April 1839 (Stb. n°. 26) op de wederzijdsche rivieren van toepassing verklaard: „ De beschikkingen der artikelen 108 tot 117 ingesloten, „ van de algemeene akte van het Congres van Weenen, betrekkelijk de vrije scheepvaart op de stroomen en bevaarbare rivieren, zullen toepasselijk worden gemaakt op de stroomen en bevaarbare rivieren, die het Belgische grondgebied en het Hollandsche grondgebied van één scheiden, of gelijkelijk doorloopen." — „ Het gebruik der kanalen, die tegelijk de beide Landen doorsnijden, zal bij voortduring vrij en aan de ingezetenen daarvan gemeen zijn. Het is de bedoeling, dat zij wederkeerig en op dezelfde voorwaarden daarvan genot zullen hebben, en dat van weerszijde slechts gematigde regten voor de vaart op die kanalen zullen worden geheven."

Men heeft in de Tweede Kamer der Staten-Generaal art. 55 van het tractaat van 5 November 1842 (Stb. 1843 n.° 3) ingeroepen, om te bewijzen, dat de Zuid-Willemsvaart beschouwd moet worden als een verlenging van de Maas, en dat dus de vaart langs het eerstgenoemde water door dezelfde bepalingen geregeld en beheerd zou worden, als die langs de rivier. Maar daarin gaat men naar ons inzien te ver. Gemeld artikel luidt: „ De reglementen en tarieven bepaald voor den geheelen loop der Zuid-Willemsvaart en de Dieze, beschouwd als hare voortzetting tot aan de Beneden-Maas te Crevecoeur, zullen niet dan met gemeen overleg tusschen de beide Gouvernementen kunnen worden herzien" enz. Nu is het wel waar, dat dit artikel voorkomt onder het Hoofdstuk, handelende over de Maas, maar daaruit volgt nog niet, dat, wanneer van „ *hare* voortzetting" gesproken wordt, daarmee de Maas zou bedoeld worden. Uit dat artikel volgt alleen, dat de Dieze beschouwd wordt als de voortzetting der Zuid-Willemsvaart, geenszins dat deze laatste voor een verlenging van de Maas zou moeten gehouden worden. Evenmin behoeven wij, om het goed regt van Nederland te bewijzen, onze toevlugt te nemen tot art. 36 van het tractaat van 8 Augustus 1843 (Stb. 1844 n.° 12): „ De wateraftappingen, thans op de rivieren of andere waterloopen die tot grensscheiding dienen, bestaande, zullen in derzelver tegenwoordigen staat behouden worden. Geene nieuwe wateraftapping, geene vergunning of nieuwigheid hoegenaamd, die eenige wijziging met betrekking tot de rivieren en andere waterloopen, grens vormende, of tot den tegenwoordigen toestand der oevers zoude veroorzaken, mag worden toegestaan zonder de toestemming der beide gouvernementen. Deze bedingen zijn op de Maas toepasselijk, voor zooverre de omtrent deze rivier genomene beschikkingen daarmede niet tegenstrijdig zijn." Wij laten ook dat grenstractaat voor het oogenblik buiten aanmerking; maar vestigen de aandacht in 't bijzonder op het Reglement betrekkelijk de scheepvaart op de Maas, te Antwerpen den 20 Mei 1843 vastgesteld en geplaatst in het Staatsblad n°. 45 van dat jaar. Art. 38 van dat Reglement zegt: „ de beide Regeringen verbinden zich, om hunne bijzondere aandacht te vestigen, dat de langs de Maasoevers bestaande lijnpaden in goeden staat gesteld en onderhouden worden, en dat alle noodzakelijk wordende herstellingen telkens zonder het minste verwijl plaats hebben, ten koste van wien het behoort, en zoodanig, dat daardoor geen beletsel aan de scheepvaart worde toegebragt.

„ Zij verbinden zich, daarenboven, ieder voor de uitgestrektheid van deszelfs grondgebied, de noodige maatregelen te nemen, ten einde de molens en andere op de Maas aangelegde fabrijken, alsmede de *dammen en andere kunstwerken, hoe ook genaamd*, nimmer beletsel aan de scheepvaart toebrengen, en eindelijk om ten hunnen koste alle belemmeringen, welke zich in het bed der Maas zouden kunnen opdoen, te doen ophouden, wanneer deze belemmeringen, uit gebrek aan toezigt en behoorlijk onderhoud voortspruiten" enz.

Nu vragen wij, of de in 1857 voltooide barrage van de Maas te Luik al of niet gerekend kan worden tot die *dammen en andere kunstwerken, hoe ook genaamd*, die beletsel aan de scheepvaart toebrengen? En die vraag moet in toestemmenden zin beantwoord worden. Het Belgisch Gouvernement heeft niet alleen niet gezorgd, dat de bestaande dammen en kunstwerken geen beletsel aanbragten — het heeft in de barrage te Luik een nieuw, een groot beletsel in 't leven geroepen. Dat Gouvernement heeft gehandeld, als of het Reglement niet bestond: de barrage te Luik is wederregtelijk gemaakt, in strijd zelfs met de duidelijke *letter* van art. 38. Wanneer men de Maas te Luik bijkans afgesloten ziet; wanneer men vindt dat verre het grootste gedeelte van het water daar in het canal latéral afgeleid wordt, om zoo op de gemakkelijkste wijze zijn eindelijke, kunstmatige bestemming — de Kempen — te bereiken; wanneer men opmerkt, dat door die afsluiting en afleiding de Maas beneden Luik tot Maastricht en verder naar Venlo enz. *onbevaarbaar* gemaakt wordt — heeft men dan geen reden zich er over te verwonderen, dat de Nederlandsche Regering niet reeds voorlang, reeds vóór de voltooijing der barrage, zich met een ernstig protest tot België heeft gewend, en wordt het ongeduld, door de bewoners der Maasoevers en door hun vertegenwoordigers aan den dag gelegd, dan niet gemakkelijk te verklaren en te regtvaardigen?

Met de *letter* der tractaten is dus het voornaamste werk, door de Belgen ten nadeele der scheepvaart aangelegd, buiten allen twijfel in lijnregten strijd. Met den *geest* dier tractaten strijden zonder eenige uitzondering al de handelingen der Belgische Regering vroeger door ons in het licht gesteld. Al durven wij niet vooropzetten, dat het boven aangehaalde art. 36 van het grenstractaat hier van volle toepassing is, omdat dat artikel alleen spreekt van wateraftappingen, vergunningen en nieuwigheden die wijzigingen zouden brengen in den toestand der rivieren en waterloopen, *grens vormende;* en de eenige wateraftapping op de Maas, waar die grens vormt, die is, welke te Hocht, even beneden Maastricht bestaat, en daar reeds vóór het sluiten van het tractaat bestond — zoo kunnen wij toch met vertrouwen beweren, dat, naar den geest der menigvuldige door ons aangehaalde tractaten, alle wateraftappingen, alle werken, van wat aard of omvang ook, daarmede in strijd zijn, zoodra zij strekken tot belemmering der scheepvaart; dat ze dan niet alleen tegen die tractaten strijden, maar tevens niet zijn overeen te brengen met de beginselen, die in 't algemeen de meer dan één land doorsnijdende wateren beheerschen, en die ook door de Weener akte, in artt. 108—117, hier van toepassing verklaard, worden gehuldigd.

Wij zouden wel eens willen weten, wat de Belgische en Nederlandsche Inspecteurs voor de Maas van den toestand dier rivier in den laatsten tijd zullen gedacht en gezegd hebben, wanneer zij ingevolge art. 50—53 van het Reglement op de Maasvaart „ in de maand mei van elk jaar bijeenkomen, om zich te verstaan nopens de voorstellen, die in het belang van den handel en de scheepvaart op de Maas, aan hunne regeringen zouden te doen zijn" — of „ wanneer zij krachtens dezelfde bepalingen zoo dikwijls het belang der dienst zulks zal vorderen, en ten minste éénmaal 's jaars, een rondreis in hun inspectie-district doen, *om den staat der rivierbedding en de hindernissen, welke de scheepvaart zou kunnen ontmoeten, op te nemen.*" Misschien zijn zij nog bezig, zich „ *te verstaan*" omtrent de voorstellen, die zouden te doen zijn; misschien behoort ook de barrage te Luik volgens hen niet tot de „ hindernissen, welke de scheepvaart *zou kunnen* ontmoeten."

Wij zullen hen in hun bezigheid niet storen, en liever nagaan, wat hun Regeringen gedurende de laatste jaren in het belang der scheepvaart op de Maas en de Zuid-Willemsvaart hebben gedaan; in hoeverre het Nederlandsche Gouvernement in dit opzigt diligent, het Belgische billijk en regtvaardig geweest is.

BUITENLAND.

LONDEN den 7 april.

Lord Palmerston verdedigde zich gisteren in het Lagerhuis tegen de beschuldiging dat hij onlangs het regt der Kroon tot ontbinding van het Parlement, telkens als de Ministers dat noodig achtten, betwist zou hebben. Nooit had hij iets dergelijks gezegd en niemand die met de Britsche Constitutie maar eenigzins bekend was kon zoo iets beweren. Maar wel zijn er staatkundige omstandigheden en sommige tijdstippen der Zitting, in welke die maatregel niet zonder nadeel voor de openbare dienst kan worden uitgevoerd. Zoo lang toch de begrootingen niet zijn goedgekeurd kan het Huis zijne medewerking aan eene ontbinding onthouden, door de gevraagde credieten te weigeren, en wat hij gezegd heeft is dat de Regering, onder zoodanige omstandigheden, het Parlement niet dan met goedkeuring van het Huis ontbinden kan. Niet slechts dit had het Huis kunnen doen, maar het had zelfs verder kunnen gaan, door een adres aan de Kroon te stemmen, waarbij òf eene andere hervormingswet, òf de afdanking van het Ministerie gevraagd werd. Die handelwijze ware volkomen grondwettig geweest. Hij zou die nogtans niet hebben aangeraden, maar achtte het beter het beroep op de Natie in te willigen, overtuigd als hij was van het antwoord dat deze geven zou. Nog iets wilde hij hierbij voegen. Wat de hoofdtrekken betrof had hij zich met de schets der hervormingswet, eenige dagen geleden door lord Russell gegeven, vereenigd, want hij was voor eene verlaging van den census in de graafschappen en de vlekken en voor eene nieuwe verdeeling der plaatsen in het Lagerhuis. Alleen ten opzigte der bijzonderheden wilde hij zich zijn oordeel voorbehouden.

De minister Pakington hield vol dat de meening van lord Palmerston niet met den eerbied voor de Kroon strookte en twijfel omtrent haar prerogatief ten opzigte der Parlementsontbinding zou kunnen doen rijzen. Sir G. Grey oordeelde dat het Huis wèl gedaan had door de verantwoordelijkheid der ontbinding aan de Regering over te laten. Nog andere leden voerden hierover het woord. Nadat verschillende posten voor de marine goedgekeurd waren eindigde de zitting.

In de zitting van dingsdag was, op het voorstel van den Kanselier der schatkist, goedgevonden dat, zoo lang deze Zitting duurt, alle voorstellen der Regering den voorrang boven die van afzonderlijke leden hebben zullen. Dien ten gevolge moest onder anderen de heer Spooner, ofschoon met tegenzin, in het intrekken van zijne motie wegens het Katholiek Seminarium te Maynooth bewilligen.

Dien dag heeft de Hertog van Marlborough, uit hoofde van den tegenwoordigen staat der openbare zaken, zijn wetsontwerp op de kerkelijke belasting ingetrokken.

Velen zijn van gevoelen dat de aanstaande verkiezingen het Derby Ministerie eene kleine meerderheid in het Lagerhuis verwerven, althans zijne kracht aanmerkelijk vergrooten zullen, en wel omdat de achtereenvolgende val der laatste liberale Kabinetten, die door hunne eigene zwakheid veroorzaakt is, het vertrouwen der Natie in de Whigs sterk heeft doen afnemen, terwijl daarentegen de invloed der zoogenaamde onafhankelijke Liberalen en Radikalen aanmerkelijk toegenomen is. Daarbij komt dat lord Derby, met groot beleid, door alle onhoudbare punten der oude Torypartij op te geven, zich met zeer vele Engelschen heeft verzoend die vrijzinnig zijn in hunne beginselen, zonder in de keuze der middelen democratisch te wezen. Verkrijgen dus, wat niet vermoedelijk is, de radicale gevoelens de overhand bij de verkiezingen, of zegevieren daarentegen de behoudende beginselen, lord Russell en nog meer lord Palmerston zullen in elk geval verlies daardoor lijden.

De kandidaten der behoudende partij, die zich voor de verkiezingen voor de City van Londen voordoen, zijn lord Stanley en de heeren Baring, Dunbar en Hubbard. Een geheel nieuwe kandidaat is de heer Finsbury Peto.

PARIJS den 7 April.

(*Particuliere Correspondentie.*)

Van dag tot dag wordt de dagbladenstrijd tusschen Oostenrijk van de eene en Frankrijk en Sardinië van de andere zijde heviger en bitterder. Het nieuwe memorandum, hetwelk de graaf Cavour aan al de diplomatieke agenten van Sardinië in het buitenland heeft gezonden, is niet zeer geschikt om de opgewondenheid tot bedaren te brengen. Graaf Cavour verklaart dat Sardinië geen deel zal nemen aan het nieuwe Congres, wanneer het niet op denzelfden voet wordt toegelaten als vroeger bij het Congres te Parijs; hij weigert standvastig de ontwapening tegenover de zamentrekking van Oostenrijksche troepen op de grenzen van Sardinië en verlangt met kracht de herziening der tractaten, waardoor de Italiaansche Vorsten tot vazallen van den Paus zijn gemaakt. Le Nord zegt dat hij morgen den tekst zal mededeelen van dit memorandum, hetwelk eene groote sensatie in Europa zal te weeg brengen.

Men gelooft hier niet meer aan de bijeenkomst van het Congres en verzekert luide dat vóór de maand april ten einde is geloopen, het eerste schot wel zal gevallen zijn. Heden bevond ik mij in gezelschap van iemand, die dikwijls in het paleis der Tuileriën komt; hij verzekerde mij dat zij die den Keizer omringen van den oorlog spreken, alsof hij stellig binnen korten tijd zou uitbarsten. Men weet nog niet wie het opperbevel zou voeren, maar men denkt dat de maarschalken Canrobert en Bosquet (die geheel van zijne ziekte is hersteld) beide eene legerafdeeling onder hunne bevelen zouden hebben.

De ambassadeur van Sardinië te Parijs, de markies de Villamarina, wordt vervangen door den graaf Massimo d'Azeglio, broeder van den Sardinischen gezant te Londen.

Zoo als ik u gisteren aankondigde heeft de Conferentie betreffende de Donau-Vorstendommen heden hare eerste zitting in het hôtel van buitenlandsche zaken gehouden. Zij is zamengesteld als volgt: voor Frankrijk, graaf Walewski, voorzitter; voor Engeland, lord Cowley; voor Oostenrijk, baron Hübner: voor Turkije, Mussurus-Bey; voor Rusland, baron Kisseleff; voor Pruissen, graaf Pourtales; voor Sardinië, de markies de Villamarina.

De eerste zitting was gewijd aan de voorbereidende werkzaamheden; men zal driemalen 's weeks bijeenkomen en de zaak zal voor den 25 april beslist zijn.

Prins Napoleon leeft, nadat hij zich van de publieke zaken heeft teruggetrokken, in schier volslagene afzondering en ontvangt slechts zijne intime vrienden. Deze verspreiden het gerucht, dat de Prins weldra weder in het openbare leven zal terugkeeren, maar dat hij niet aanstonds zijne portefeuille weder zal opvatten. Daar zijn er die beweren dat de Prins, wanneer de oorlog mogt uitbarsten, een hoofd-commandement in het expeditieleger zal verkrijgen.

Le Courrier Franco-Italien, litterarisch weekblad, zal voortaan ook het politiek terrein betreden en dagelijks uitkomen. Het zal het erkende blad van den graaf de Cavour te Parijs worden.

— Gisteren heeft de Keizerlijke Prins in een open rijtuig, geëscorteerd door kurassiers van de garde, een wandelrid gemaakt in het Bosch van Boulogne.

— Het Journal des Débats bevat heden een belangrijk artikel van den heer Prévost Paradol, waarin deze geachte publicist wijst op het heerschende verschil van gevoelen ten opzigte van de staatkundige vooruitzigten, zoodat de een in het Congres een onfeilbaar middel voor het behoud van den vrede meent te zien, terwijl de ander het wankelen van het Engelsche Ministerie en de ontbinding van het Parlement, als eene vermeerdering der oorlogskansen vreest.

Beide gevolgtrekkingen acht de schrijver overdreven. Zelfs eene ministeriële wijziging in Engeland zou, volgens hem, geen invloed hebben op de buitenlandsche politiek van dat Land, noch het doen afwijken van zijne rol als bemiddelende Mogendheid. De oppositie toch, met lord John Russell en lord Palmerston aan het hoofd, heeft de buitenlandsche politiek van het tegenwoordige Ministerie gebillijkt, terwijl zij zich haast om thans ook door het geheele Land de verzekering te doen klinken van hare gehechtheid aan den vrede.

Van een anderen kant blijkt het uit de bereidvaardigheid, waarmede het door Rusland zoo op eens bepaald geformuleerde denkbeeld van het houden van een Congres door al de Mogendheden is aangegrepen, hoezeer de publieke opinie in Europa voor den vrede gezind is. Iedere Staat duchtte om het zeerst de kreet van verontwaardiging, welke hij zou uitlokken door eene weigering. Die magtige publieke opinie kan niet anders dan heilzaam werken op den loop der onderhandelingen en op de algemeene zamenwerking der Gevolmagtigden ter handhaving van den vrede.

Intusschen valt het niet te ontkennen dat er groote moeijelijkheden overblijven. Vooreerst de dwalingen en hartstogten waaraan de Regeringen, zoowel als bijzondere personen somtijds onderworpen zijn. Vervolgens de verwachting van hen, die meenen dat de Italiaansche questie thans definitief is te regelen. Ja, het zou wenschelijk zijn, wanneer Oostenrijk bij deze gelegenheid Lombardije opgaf, — maar den vrede te wenschen op die voorwaarde alleen, is even goed als den oorlog te begeeren. Anderen zouden het Congres willen doen strekken tot handhaving van het status quo in Italië en der tractaten van 1815; — zij vergeten dat Frankrijk met zulk een resultaat niet zou kunnen tevreden zijn.

Er moet dus van wederzijde worden toegegeven. Daardoor alleen wordt het lot van Italië op den duur verbeterd. Wij weten wel, vervolgt het blad, dat men ons beschuldigt van geen sympathie voor Italië te gevoelen, omdat wij van den beginne af gemeend hebben, dat Frankrijk zijne dierbaarste belangen niet aan Italië behoort ten offer te brengen. Wij meenden dit omdat wij tevens overtuigd waren dat de strijd over Italië geen strijd tusschen Frankrijk en Oostenrijk alleen kon blijven, maar geheel Europa tegen ons in het harnas zou jagen. De gebeurtenissen hebben die meening waar gemaakt.

Het mistrouwen, hetwelk de minste beweging van Frankrijk in geheel Europa verwekt, is eene treurige en bittere ondervinding, eene erfenis uit den tijd dat wij veroveringsoorlogen voerden. Dat is het juist wat de tractaten van 1815 zoo pijnlijk voor ons maakt; niet deze of gene bepaling, welke zij bevatten, maar het mistrouwen dat men tusschen de regels leest.

Waar Frankrijks belang, waar zijne eer alleen zelfs maar op het spel stond, zouden wij den strijd niet duchten, al moest die met geheel het verbonden Europa gevoerd worden. Maar kan men beweren dat Europa ons tracht te benadeelen of te vernederen? Integendeel, het is bereid met ons te beraadslagen over de vervulling van onze wenschen voor Italië. Tot den oorlog aan te hitsen is de Fransche pers onwaardig, en zij, die den vrede wenschen, welke spotnamen hun ook door de voorstanders van den oorlog worden toegeworpen, maken (zoo eindigt het artikel) de meest verlichte en niet minder vaderlandslievende klassen der maatschappij uit.

— Men verzekerde heden dat Meijerbeer zou bevorderd zijn tot kommandeur van het Legioen van Eer.

— De Russische generaal, Prins Menzikoff, en de Graaf Pourtales, bloedverwant van den Pruissischen Gezant, zijn alhier aangekomen. Graaf Esterhazy is van Straatsburg naar Weenen vertrokken.

— Het stoomfregat Magellan is jl. zaturdag van Toulon naar Algiers vertrokken met troepen. Het transportschip le Bucéphale heeft mede zee gekozen. De Yonne, die van Senegal is teruggekomen en op dit oogenblik te Brest ligt, heeft order ontvangen om naar Afrika te stevenen, ten einde van daar paarden naar Toulon over te voeren. In den loop van jl. zondag heeft de Dryade de reede van Toulon verlaten, koers zettende naar Algiers, om van daar troepen af te halen. De buitengewoon groote afmetingen van dit schip veroorlooven het 3500 man in eens over te voeren.

KEULEN den 7 April.

Eenige dagen geleden werd door de politie te Coblentz een persoon aangehouden, Nederlander van geboorte, maar thans advocaat in Frankrijk en van paspoorten voor verschillende Landen voorzien. Hij maakte er zijn werk van talrijke herbergen te bezoeken, ten einde de gevoelens der daar aanwezigen ten aanzien van Frankrijk uit te vorschen, ja vroeg zelfs of de gasten niet wenschten en of men dit te Coblentz in het algemeen niet deed, dat de Franschen hoe eerder hoe beter mogten overkomen. Bij het vertoonen van een goudstuk met de beeldtenis van Napoleon III wijdde hij in een overdreven lof diens Keizers uit. Men was dit alles echter weldra moede en gaf er de politie kennis van, die er een einde aan maakte door den reiziger aan te zeggen dat hij den volgenden morgen per post naar Frankrijk terug moest keeren.

— Wat eene depêche uit Londen bereids gezegd had wordt door een schrijven uit Weenen aan de Neue Preuszische Zeitung bevestigd, namelijk dat Rusland, Engeland, Frankrijk en Pruissen de Kabinetten van Weenen en Turijn hebben uitgenoodigd hunne troepen van de grenzen terug te trekken, ten einde elke toevallige botsing van afzonderlijke troepen voor te komen. Weinig hoop, zegt dat schrijven verder, bestaat nogtans voor het voldoen aan deze uitnoodiging, naardien Oostenrijk verlangt dat Sardinië, als de kleinste Mogendheid, daarin voor zal gaan, terwijl Sardinië zijnerzijds begeert dat Oostenrijk, als de sterkste, den eersten achterwaartschen stap doen zal. Voor deze wederzijdsche hardnekkigheid weten sommigen geene andere oorzaak te vinden dan dat die beide Staten het liefst in het geheel geen Congres tot stand zouden zien komen. De gelijktijdigheid der maatregelen tot het terugtrekken der troepen ligt echter als het eenvoudigst middel voor de hand en men acht derhalve de tijd voor de overige Mogendheden gekomen om zoowel te Weenen als te Turijn een ernstig woord te spreken. Intusschen wordt het houden van een Congres door de meeste Duitsche bladen nog als hoogst twijfelachtig beschouwd, terwijl de Ost Deutsche Post meent dat eene drievoudige alliantie tusschen Engeland, Pruissen en Oostenrijk het beste middel tot behoud van den vrede zijn zou.

Ten opzigte van Oostenrijk wordt het bovenstaande maar al te zeer door de Weener bladen bevestigd. Alles wat zij zeggen laat zich toch in deze woorden zamenvatten: „Alvorens Oostenrijk tot het Congres kan toetreden moet Sardinië ontwapend worden.” Iedereen, zegt een dier bladen, moet duidelijk ontwaren dat, worden de oorlogstoerustingen voortgezet, het Congres geen ander doel kan hebben dan Frankrijk tijd tot het voltooijen dier toerustingen te gunnen. Men zal zoo lang redetwisten en praten tot dat het Fransche expeditie-leger geheel marschvaardig is, en zoodra het oorlogswoord te Parijs is gesproken moet het Congres ook uiteen spatten. Reeds weet men te Parijs dat, op het oogenblik waarin men op het Congres pogen mogt aan de bepalingen der Weener Congres-acte te tornen, de Oostenrijksche gevolmagtigden onverwijld zullen weggaan. En de Oesterr. Zeitung zegt hoe, dewijl Sardinië den oorlog, het overige Europa den vrede wil, het ook niet meer dan billijk is dat Sardinië het eerst tot ontwapening gedwongen worde. Zoodra Oostenrijk echter zeker is niet aangevallen te zullen worden zal het zich haasten zijne kostbare krijgsmagt te verminderen. Het beste, hetwelk te eischen de diplomatieke etiquette echter verbiedt, zou zijn dat Frankrijk zijne toerustingen in het zuiden staakte, want dan zou, zoo noemt het dat blad, ook het spook in Piemont terstond verdwijnen.

Het officieel dagblad van Weenen vermeldt de bevordering van vijf oversten tot den rang van generaal-majoor en het in activiteit stellen van den generaal-majoor Staeger von Waldburg, terwijl twee generaal-majoors en een vleugeladjudant des Keizers gepensioneerd zijn.

— De beroemde geheimraad dr. Schönlein, voormalig lijfarts des Konings van Pruissen, heeft nu zijne vaste woonplaats te Bamberg gevestigd.

BRUSSEL den 8 April.

Gisteren zijn in de Kamer van Volksvertegenwoordigers de beraadslagingen aangevangen over de voorstellen der Regering tot wijziging der kieswet (vermeerdering van het getal Afgevaardigden en leden van den Senaat). Enkele leden meenden, dat men in plaats van het getal der bevolking op den 31 december 1858 tot basis te nemen, zich had moeten houden aan de cijfers bij de tienjarige volkstelling in 1856 verkregen. Hunne meening werd zoowel door de Regering als door verschillende andere leden bestreden. Twee amendementen van zuiver localen aard zullen later worden bediscussiëerd. In den loop der zitting is door den Minister van finantiën een wetsontwerp ingediend waarbij een crediet van 200,000 francs wordt aangevraagd ter voldoening van de werkzaamheden aan de kolom van het Congres.

PER TELEGRAAF.

LONDEN den 7 April.

Lord J. Russell heeft eene circulaire aan de kiezers der City van Londen gerigt, om hun de hernieuwing van zijn mandaat te vragen. Hij keurt de Parlements-ontbinding en de hervormingswet der Ministers af en belooft aan een gematigden maatregel, op die zaak betrekkelijk, zijne ondersteuning.

LONDEN den 8 April.

Lord Palmerston heeft aangekondigd dat hij heden eene interpellatie doen zal wegens Engelands houding als bemiddelende Mogendheid te Parijs of elders in de Italiaansche en Europesche zaken.

WEENEN den 8 April.

In tegenwoordigheid des Keizers werd hier heden op de Schmelzer oefeningsplaats eene revue gehouden over eene groote troepenmagt; er heerschte eene opgewonden stemming.

Er is besloten tot het formeren van grenadier-bataillons bij het Italiaansche leger, alsook tot versterking derzelve door oproeping der conscrits enz.

BERN den 6 April.

Oostenrijk verklaart, in antwoord op de verklaring van den Bondsraad ten opzigte der Zwitsersche onzijdigheid, met genoegen te zien dat Zwitserland zijne regten wil handhaven en zijne verpligtingen ten opzigte er verdragen nakomen. Oostenrijk zal de onzijdigheid ten strengste eerbiedigen, zoolang Zwitserland ze handhaven zal.

TURIJN den 7 April.

Aan de kasernen te Milaan is eene dagorder aangeslagen, waarbij de Keizer de Oostenrijksche soldaten onder de wapenen roept, om den trots van Sardinië te breken en de fanatieke verstoorders van den vrede hunne schuilholen te doen verlaten. „Gij rukt, zegt de dagorder, tegen een vijand op dien gij steeds overwonnen hebt. Herinnert u de overwinningen in 1848 en 1849 en hoe hij te Novara vernietigd werd. Uw wachtwoord zij: Leve de Keizer en de regtvaardige zaak!”

MADRID den 6 April.

De Commissie uit het Congres heeft haar rapport uitgebragt, waarvan de conclusie strekt om den oud-minister Collantes in staat van beschuldiging te stellen. — De Koning en de Koningin begeven zich denkelijk naar Aranjuez. — Wederom zijn 790 percelen nationale eigendommen bij opbod verkocht.

TRIEST den 7 April.

Uit Konstantinopel meldt men den 2 dezer dat eene stoomboot met troepen naar Varna vertrokken is. De heer Aristarchi is tot Gouverneur van Samos benoemd. De tollen zijn voor 33 millioen aan den bankier Missoloigla verpacht. Ten gevolge van het vermoorden van twee Franschen in het Jodenkwartier te Smyrna is den 2 dezer aldaar eene fanatieke beweging tegen de Joden ontstaan.

MARSEILLE den 7 April.

Berigten uit Rome, van 5 dezer, verzekeren dat de Pauselijke Regering eene op het Congres betrekkelijke verklaring gereed maakt. Bij ministerieel rondschrijven is verboden het Brusselsch dagblad le Nord in den Kerkelijken Staat toe te laten, uit hoofde der onlangs daarin opgenomen uittreksels nit het werk van den heer Edmond About over het Romeinsche vraagstuk.

Uit Napels meldt men den 5 dezer dat de Koning in gevaarlijken toestand blijft verkeeren en dat de openbare meening in de Beide Siciliën in toenemenden staat van gisting verkeert.

LONDEN den 8 April.

KOFFIJ vast, ord Native 60 sh. betaald. — SUIKER met tamelijken omgang. — THEE. Ord. Congo 13¾ d. — RIJST geanimeerd; Bengaal 7/9 a 12/6; Madras 7/6 a 8/6. — PIMENT stil. — INDIGO. Shipping Bengale 7/6 a 8/6. — LIJNOLIE 29/ — METALEN. Banca Tin 135/ a 136/; Straits 133/ a 134/. Schotsch IJzer 52/6. — TALK in loco 53.3, op levering 53.9. — BOTER. Friesche beste 122/; Groninger 84/ a 90/. — GRANEN zonder handel.

LIVERPOOL den 8 April.

KATOEN. 7000 b. werden tot onveranderde prijzen afgedaan.

ANTWERPEN den 8 April.

KOFFIJ zeer vast. — SUIKER in betere stemming. — TARWE, Witte ƒ 9½; Roode ƒ 10. — ROGGE ƒ 6.

BERLIJN den 8 April.

GRANEN. Rogge. Voorjaar 40¼, Junij 41½. — OLIEN. Voorjaar 12½, Herfst 12¼. — SPIRITUS. Voorjaar 19⅛.

MADRID den 7 April.

Spanje 1½ pct. 31.20; dito Binnenl. 3 pct. 42.

PARIJS den 8 April.

Frankrijk 3 pc. 67.50; dito 4½ pc. 95. Spanje 1½ pc. 30¼; dito Binnenl. 3 pc. 40½.

LONDEN den 8 April.

De Geconsolideerden 3 pc. 95⅜. Rusland 4 pc. 100. Spanje 1½ pc. 30⅝; dito buitenl. 3 pc. 45; dito Cert. 5 a ¼. Portugal 3 pc. 45½. Mexico 3 pc. 21¼. Peru 4½ pc. 91½. Venezuela 4½ pc. 42½; dito Uitg. 17 a ½. Holland 2½ pc. 65¾. Illinois Shares 61; dito Bonds 79.

WEENEN den 8 April.

Nationale Metalliek 5 pc. 72.15. Metalliek 5 pc. 76.10. Wissel Londen ƒ 110.60.

FRANKFORT den 8 April.

Metall. 5 pc. 63; dito Nationale 65½. Spanje 1½ pc. 30; dito Binnenl. 3 pc. 39¾.

ANTWERPEN den 8 April.

Spanje 1½ pc. 29¾; dito Binnenl. 3 pc. 40⅛. Metall. pc. 63⅜; dito Nationale 5 pc. 66⅝.

BINNENLAND.

's GRAVENHAGE den 8 April.

Heden wordt alhier op gebruikelijke wijze gevierd de 35ste verjaardag van H. K. H. Prinses Sophie der Nederlanden, Grootvorstin van Saksen-Weimar-Eisenach, Zuster des Konings. Reeds vroeg wapperden de vlaggen van alle openbare en particuliere gebouwen en liet zich het klokkenspel bij afwisseling hooren. Des middags ten 12 ure werd door het garnizoen eene groote parade in de Maliebaan gehouden. Ten Hove was er groot diner, waaraan al de leden van het Koninklijk gezin, de Ministers enz. deel namen.

H. M. de Koningin Moeder heeft eergisteren en H. M. de Koningin, de Prins van Oranje, Prins en Prinses Frederik, de Hertog Bernhard van Saksen-Weimar en Prinses Anna gisteren de tentoonstelling van bloemen enz. bezocht.

H. M. de Koningin Moeder geeft morgen een diner.

— Gisteren avond hield de Nederlandsche Gustaaf-Adolf Vereeniging in de zaal Diligentia alhier eene openbare vereeniging, waarin door de welEerw. heeren ds. Swalue en Heldring belangrijke mededeelingen werden gedaan aangaande de Protestantsche gemeenten in Hongarije. Deze vergadering werd door een talrijk publiek bijgewoond.

— Naar wij vernemen zal op het terrein achter het huis van den heer Visser, op den Hoogen Wal alhier, ook eene gymnastiekschool worden daargesteld. Tevens zal eene straat worden aangelegd langs den zoogenaamden Achterweg aan den Wal alhier.

— De Vlamingstraat zal, naar wij kunnen melden, met trottoirs worden voorzien. Bereids zijn de bewoners dier straat door eene lijst van inteekening van wege de commissie van fabricatie daartoe uitgenoodigd.

— Hetgeen wij eergisteren voorspelden, is gisteren avond gebeurd. De voorstelling in de Fransche opéra had niet plaats, en het opgekomen publiek moest naar huis keeren. Met belangstelling ziet men thans den uitslag dezer betreurenswaardige zaak te gemoet.

ROTTERDAM den 8 April.

Heden wordt alhier op de gebruikelijke wijze gevierd de 35ste verjaardag van H. K. H. mevrouw de Prinses Wilhelmina Maria Sophia Louisa, Erfgroothertogin van Saksen-Weimar-Eisenach.

Ten Raadhuize alhier heeft heden de openbare aanbesteding plaats gehad van: 1º. het maken van een gebouw, bestaande in een ketelhuis, machine-kamer en woning voor den machinist, alsmede een uitwateringsriool ten dienste van het stoomgemaal aan de aan te leggen nieuwe wandeling in den polder Cool tegenover de Scheepstimmermanslaan, en 2º. het maken van eene spatiesluis in den Hoogen Boezem met de leverantie van al de daartoe behoorende materialen en arbeidsloonen. Voor het 1ste perceel was de laagste inschrijver de heer C. M. van Steenis, alhier, voor ƒ 57,671 en voor het 2de de heer K. Kooy, aannemer te Amsterdam, voor ƒ 16,560.

Heden voormiddag zijn ter civiele kamer voor de Arrondissements-Regtbank alhier de pleidooijen ge houden in de zaak van J. A. van Winkel tegen den Heer Burgemeester als hoofd van het gemeentebestuur alhier, welke pleidooijen door een aanzienlijk en talrijk publiek werden bijgewoond. — Voor den eischer heeft het woord gevoerd de advocaat mr. I. Thooft en voor de gemeente Rotterdam de advocaat mr. J. C. Reepmaker. Beide hebben met veel welsprekendheid het woord gevoerd.

De eerste beweerde op daartoe aangevoerde gronden, dat het erf van het huis van den heer van Winkel zich tot *halver wege* de Hoofdsteeg uitstrekte, naar luid van den in het proces gebragten gildebrief van de 16e eeuw, — waartegen van wege de gemeente werd betoogd dat de *geheele straat* gemeente-eigendom is en dat stoepen, pothuizen en dergelijke slechts tot wederopzeggens toe getolereerd worden.

Nadat de pleidooijen, die van 11 tot 4 ure geduurd hebben, waren afgeloopen, heeft de Regtbank de mededeeling der processtukken aan het Openbaar Ministerie bevolen, dat bij monde van den heer substituut-officier mr. Siewerts van Reesema, deszelfs conclusie in het begin van de maand mei heeft toegezegd.

Z. M. heeft tot HD. kamerheer in buitengewone dienst benoemd den heer R. baron van Lijnden, te Beetsterzwaag.

Bij besluit van Z. M. is de luitenant ter zee der 1ste klasse jhr. F. de Casembroot, adjudant des Konings in gewone dienst, met den 7 dezer eervol ontheven van het bevel over het tot het oefenings-eskader behoorende schroefstoomschip Vesuvius, en dat bevel met den 8sten daaraanvolgende opgedragen aan den luitenant ter zee der 1ste klasse J. O. H. Arntzenius, thans dienende op het fregat met stoomvermogen de Admiraal van Wassenaer.

Z. M. heeft goedgevonden, tot 1sten luitenant a la suite bij de dienstdoende schutterij te Delft, en als zoodanig belast met de dienst van luitenant-adjudant, te benoemen H. Scholten, thans adjudant-onderofficier.

Bij Zr. Ms. besluit zijn eervol ontslagen: H. G. van Everdingen, als plaatsvervangend kantonregter te Culenborg; mr. J. F. van der Sloot Clement, met den 3 mei aanstaande, als kantonregter te Sluis, en mr. E. van Eerde, als plaatsvervangend kantonregter te Groningen; — benoemd: tot plaatsvervangend kantonregters te Boxmeer J. G. Hermans, oud-procureur aldaar, en J. J. Verbunt, notaris aldaar; tot plaatsvervangend kantonregter te Culenborg, G. H. van Everdingen, burgemeester en secretaris der gemeente Buren; met ingang van 20 april eerstkomende, tot griffier bij het kantongeregt te Vlissingen, jhr. mr. L. F. van Panhuys, thans plaatsvervangend kantonregter en advocaat te Middelburg en met ingang van 4 mei eerstkomende, tot kantonregter te Sluis, mr. P. J. Callenfels, advocaat te Middelburg.

Bij Zr. Ms. besluit zijn tot derzelver tegenwoordige betrekking herbenoemd: in het kanton Grave, tot plaatsvervangend kantonregter R. J. N. Walter; in het kanton Tilburg, tot kantonregter R. F. Wierdsma; in het kanton Boxtel, tot plaatsvervangend kantonregter J. F. van Uden; in het kanton Veghel, tot plaatsvervangend kantonregter H. van Rooy of Roy; in het kanton Boxmeer, tot griffier H. C. F. Kerstens; in het kanton Asten, tot plaatsvervangend kantonregter F. Hoebens: in het kanton Bergen op Zoom, tot plaatsvervangend kantonregter G. M. de Plönnies; in het kanton Zevenaar, tot plaatsvervangend kantonregter G. Pliester; in het kanton Apeldoorn, tot griffier H. Bake Everts; tot plaatsvervangend kantonregter J. H. Ameshoff; in het kanton Lochem, tot griffier jhr. mr. J. A. A. W. ridder van Rappard; in het kanton Tiel, tot plaatsvervangend kantonregter mr. W. F. C. van Lith de Jeude, in het kanton Geldermalsen, tot plaatsvervangend kantonregter B. Formijne; in het kanton Amsterdam (1ste kanton), tot plaatsvervangend kantonregter mr. J. Pinner; in het kanton Weesp, tot kantonregter F. Boogaard; tot plaatsvervangend kantonregter D. van der Horst; in het kanton Alkmaar, tot griffier mr. M. A. Kluppel; in het kanton Medemblik, tot plaatsvervangend kantonregter A. Swaan; in het kanton Hulst, tot plaatsvervangend kantonregter mr. F. van Deinze; in het kanton Maarssen, tot griffier jhr. A. W. L. T. van Starkenborg Stachouwer; in het kanton Leeuwarden, tot plaatsvervangend kantonregter mr. L. Dorhout; in het kanton Holwerd, tot plaatsvervangend kantonregter mr. W. C. Albarda; in het kanton Dockum, tot plaatsvervangend kantonregter G. G. R. Fenenga; in het kanton Harlingen, tot plaatsvervangend kantonregter M. van der Plaats; in het kanton Oldeberkoop, tot plaatsvervangende kantonregters G. Attema Gz. en J. F. Sickinga; in het kanton Sneek, tot griffier W. G. Gorter; in het kanton Hindeloopen, tot plaatsvervangend kantonregter J. Alberts; in het kanton Zwolle, tot kantonregter mr. J. N. J. Heerkens; in het kanton Kampen, tot plaatsvervangend kantonregter mr. J. C. Bijsterbos; in het kanton Steenwijk, tot plaatsvervangend kantonregter P. H. P. van Marle; in het kanton Deventer, tot griffier mr. J. L. Slichtenbree; tot plaatsvervangend kantonregter mr. J. H. van Delden; in het kanton Delden, tot plaatsvervangend kantonregter E. Wilmink; in het kanton Oldenzaal, tot plaatsvervangend kantonregter G. Landrelen Michorius; in het kanton Ootmarsum, tot plaatsvervangend kantonregter B. W. Essink; in het kanton Hoogezand, tot plaatsvervangend kantonregter mr. C. Hartman Basman; in het kanton Zuidhorn, tot griffier F. P. A. Beeler; in het kanton Zuidbroek, tot plaatsvervangend kantonregter mr. J. C. van Slooten; in het kanton Appingadam, tot kantonregter mr. E. van Loon; tot griffier mr. H. A. Vinkers; in het kanton Onderdendam, tot griffier mr. F. L. van Sonsbeeck.

De Minister van Financiën heeft bekend gemaakt, dat hem op heden is ter hand gesteld eene som van driehonderd tien gulden vijftig cents, aan den Lande verschuldigd wegens te weinig betaalde registrateregten bij overgang van onroerend goed.

Door het Departement van Marine zijn wij in de gelegenheid gesteld tot het mededeelen der volgende opgave der stations en verrigtingen van Zr. Ms. schepen, uitmakende het eskader in Oost-Indië, opgemaakt onder dagteekening van 7 februarij jl.: fregat Palembang, kap. t. z. W. H. Ditlof Tjassens, dienstd. wachtschip te Bat.; stoomschip Batavia, kap. t. z. J. C. du Cloux, dienstd. wachtschip te Soerabaija; korvet Prins Maurits der Nederlanden, luit. t. z. 1ste kl. J. L. J. d'Hamecourt (tijdelijk kommandant), in reparatie te Onrust; korvet Pallas, kap.-luit. t. z. H. F. Valentini, gestationeerd in de wateren der Molukkos; brik de Haai, kap.-luit. t. z. J. van Maurik, gestationeerd in de wateren van Riouw; is van 6 tot 16 januarij gebezigd geworden tot het doen eener opname der straten van Pangellap en Abang, en zou met den resident van Riouw een togt doen naar Siak; brik de Cachelot, kap.-luit. t. z. A. F. Siedenburg, was den 15den december van Amboina vertrokken tot het doen van eenen kruistogt in de Moluksche zeeën en op de Noordkust van Celebes; openemings vaartuig Pylades, luit. t. z. der 1ste kl. J. Vos, ligt ter reede Batavia; schoonerbrik Rembang, luit. t. z. 1ste kl. C. A. L. baron van Heeckeren, voor de expeditie tegen Boni; schoonerb. Sylph, luit. t. z. 1ste kl. J. K. van de Kruysse Pilaar, 19 november jl. uit het station in de Koetie-rivier ter reede Macassar ten anker gekomen; bestemd voor de expeditie tegen Boni; schoonerbrik Lansier, luit. t. z. der 1ste kl. J. J. B. de Jonge Oudraat, ligt te Macassar, bestemd voor de expeditie tegen Boni; schoonerb. Padang, luit. t. z. 1ste kl. A. W. Keuchenius, den 26sten december ll. te Palembang aangekomen, schoonerb. Macassar, luit. t. z. 1ste kl. P. W. Stort, 6 januarij jl. van Padang vertrokken tot het bezoeken der noordelijke strandplaatsen van het station en tot vertoon der vlag, den 14den daaraanvolgende te Tappanolie aangekomen; roeikanonneerboot nº. 14, luit. t. z. 2de kl. jhr. J. M. Clifford Kocq van Breugel, dienstd. wachtschip te Samarang; schroefkorvet Medusa, kap.-luit. t. z. J. J. Westerouen van Meeteren, in reparatie te Soerabaija; schroefkorvet Prinses Amelia, kap.-luit. t. z. A. D. S. Clarkson, neemt deel aan de expeditie tegen Boni; schroefkorvet Groningen, kap.-luit. t. z. M. F. Courier dit Dubekart, neemt deel aan de expeditie tegen Boni; schroefschooner Montrado, luit. t. z. 1ste kl. R. L. de Haes, den 26sten jan. jl. te Padang aangekomen, had eenen togt naar de Poggy-eilanden gedaan; schroefstoomschip Bali, luit. t. z. 1ste kl. jhr. J. H. van Capellen, gestationeerd in de wateren van China; schroefstoomschip Soembing, luit. t. z. der 1ste kl. A. J. Kroef, thans te Palembang, zoude, zoodra de stand der zaken zulks toeliet, naar Java terugkeeren; stoomschip Amsterdam, kap.-luit. t. z. P. A. Matthijsen, neemt deel aan de expeditie tegen Boni; stoomschip Gedeh, kap. t. z. B. H. Staring, neemt deel aan de expeditie tegen Boni. Aan den bevelhebber dezes bodems is het kommandement opgedragen der schepen, die voor deze expeditie zijn bestemd; stoomschip Ardjoeno, kap.-luit. t. z. J. A. K. van Hasselt, is den 30sten jan. van Batavia naar Bandjermassing vertrokken; stoomschip Merapi, kap.-luit. t. z. E. M. C. Baak, neemt deel aan de expeditie tegen Boni; stoomschip Etna, luit. t. z. 1ste kl. G. Roijer, in reparatie te Soerabaija; stoomschip Phoenix, luit. t. z. 1ste kl. W. B. F. Escher, neemt deel aan de expeditie tegen Boni; stoomschip Suriname, kap.-luit. t. z. J. H. Beelaerts, heeft van 13 tot 28 decemb. 1858 een kruistogt gedaan tot het opsporen van zeeroovers in de wateren van Menado; stoomschip Samarang, luit. t. z. 1ste kl. G. Lambert, in reparatie te Soerabaija; stoomschip Celebes, luit. t. z. 1ste kl. J. A. van de Velde, neemt deel aan de expeditie tegen Boni; stoomschip Madura, luit. t. z. 1ste kl. H. P. Klerck, neemt deel aan de expeditie tegen Boni; stoomschip Onrust, luit. t. z. 1ste kl. J. C. H. van de Velde, in reparatie te Soerabaija, en stoomschip Admiraal van Kinsbergen, luit. t. z. 2de kl. P. Roodsant, neemt deel aan de Bonische expeditie. (St. Ct.)

Gisteren is te Nieuwediep binnengekomen het Ned. oefenings-eskader, kommandant 't Hooft, laatst van Plymouth.

De Minister van Finantiën heeft ter algemeene kennis gebragt, dat de navolgende kapitalen aanwezig zijn tot verzekering van de verzilvering van het in omloop zijnde bedrag van ƒ 10,000,000 in muntbiljetten.

Inschrijvingen op het grootboek nationale schuld:

1º. op het 2½ percents grootboek een kapitaal van ƒ 18,788,000, naar den koers aangewezen bij art. 5 der wet van 50 ten honderd, uitmakende eene waarde van ..... ƒ 9.394,000

2º. op het 3 percents grootboek een kapitaal groot ƒ 1,010,300, naar den koers aangewezen bij art. 5 der wet van 60 ten honderd, uitmakende eene waarde van 606,180

ƒ 10,000,180

Van de Pruissische post-administratie is berigt ontvangen omtrent het hervatten van de dienst der pakketbooten op Zweden. De dienst tusschen Stettin en Stockholm en die tusschen Stralsund en Ystad wordt aangevangen op den 12 april. De booten tusschen Stettin en Stockholm varen eens in de week, namelijk: van Stettin des dingsdags op den middag na de aankomst van den spoortrein van 8½ ure 's morgens uit Berlijn; en van Stockholm, mede des dingsdags ten 8 ure 's morgens. Tusschen Stralsund en Ystadt wordt de dienst twee maal 's weeks uitgevoerd; vertrekkende de booten van Stralsund elken zondag en donderdag op den middag, en van Ystadt iederen dingsdag en zaturdag, na aankomst van de post uit Stockholm. Met deze beide gelegenheden kunnen door tusschenkomst der Nederlandsche postkantoren brieven naar Zweden worden verzonden en van daar ontvangen.

In de Staats-Courant leest men het volgende:

Op officieel aanzoek wordt het volgende geplaatst.

De voorbereidende werken tot overwelving van den tweeden naast aan den Keulschen oever gelegen boog van de aldaar in aanbouw zijnde vaste Rhijnbrug zullen den 14 dezer, en die voor de overwelving van den eersten boog op den 1sten der volgende maand begonnen worden. Hierdoor zullen voor de schepen en houtvlotten, welke de schipbrug passeren, de navolgende veranderingen ontstaan:

1.º Voor het doorlaten van alle soort van stoombooten zijn de beweegbare stukken n.º 6 en 7 als openingen en de daarnevens liggende stukken n.º 5 en 8 als reserve-openingen bestemd.

2.º De vier roode signaallantarens, welke 's nachts, tot teeken dat voor het doorlaten van stoomafvarende stoombooten de brug niet kan geopend worden, onder elkander hangende worden opgeheschen, worden verplaatst op het beweegbare stuk n.º 8; zoomede de blaauwe en witte signaalvlag, welke bij dag tot hetzelfde einde dient.

3.º In plaats van de dusverre tot aanduiding der pilaren van de vaste brug dienende roode lantarens zullen, ter voorkoming van verwarring met de lantarens van de schipbrug, groene lantarens worden gebezigd.

Wij brengen zulks ter algemeene kennis, met de aanmerking dat de waarschuwers (Wahrschauer) van houtvlotten voortaan niet alleen de breedte van deze, maar ook naauwkeurig, schriftelijk, zullen moeten opgeven de doorvaarts-openingen van de schipbrug, waardoor het vlot zal varen, opdat niet door willekeurig koershouden de brug-administratie in de noodzakelijkheid gebragt worde, een grooter getal handen in gereedheid te houden ter bediening van andere doorvaarts-openingen.

Keulen De Koninklijke Regering.
den 9 februarij 1859.

Aan de leden der Tweede Kamer is rondgedeeld een adres van de geneeskundige faculteit aan de Hoogeschool te Leyden, waarbij deze aan de Kamer verzoekt hare goedkeuring te willen onthouden aan de wet, regelende het onderzoek naar de bekwaam-

heden van hen, die verlangen te worden toegelaten als artsen, apothekers en vroedvrouwen, zoo daarin niet als vereischte gesteld wordt de kennis der wis- en natuurkundige wetenschappen, voor zoo verre die tot eene grondige beoefening der medische wetenschap gevorderd wordt en zoo daarin niet bepaald wordt dat hij, die tot het examen van arts wenscht te worden toegelaten, van een gymnasium of Latijnsche school gepromoveerd zij, of wel een voorloopig litterarisch en mathematisch examen hebbe ondergaan.

Wij vernemen dat de 1ste luitenant L. Mulder, van den staf der infanterie, werkzaam bij de Akademie te Breda, in zijnen rang bij het departement van oorlog bij de afdeeling personeel en militaire zaken is overgeplaatst.

Men leest in den Moniteur des intérêts materiels, onder het opschrift: „Hollandsche ijzeren weg, Amsterdam naar Rotterdam," het volgende:

„Het gegeven verslag over de dienst van 1858, door de administratie dezer maatschappij aangeboden, deelt eene menigte nuttige teregtwijzingen mede, in een duidelijken en beknopten vorm, dien wij wel zouden wenschen, door al de spoorweg-maatschappijen aangenomen te zien.

„Te dien opzigte gelooven wij, dat het hoogst noodzakelijk zou zijn, eene overeenstemming tot stand te brengen tusschen de maatschappijen der verschillende spoorwegen, ten einde een algemeen kader te vormen, dat dienen zou als grondslag voor de statistieke opgaven. De verschillende congressen der statistiek toonen de nuttigheid van een dusdanigen maatregel aan, en door de zorg van het bestuur kon er eene serie van tabellen worden opgemaakt, die het raderwerk der spoorwegen in zijne kleinste bijzonderheden konden aantoonen, doch die, daardoor zelf, niet van dien aard waren, om gemeenschappelijk aangewend te worden.

„Wij maken van dit rapport, hetwelk wij kortelijk resumeeren, geene melding als een voorbeeld van volmaaktheid, maar het is wel met zoodanige zorg zamengesteld, dat de redactie eene bijzondere vermelding verdient."

Beroepen bij de Hervormde gemeente te Delden ds. H. Steen, th. dr. en pred. te Kedichem.

— Men meldt ons uit Brielle, dat de Arrondissements Regtbank aldaar het navolgend drietal voor de vacante betrekking van griffier bij dat collegie heeft geformeerd: de heeren mrs. R. T. J. baron Collot d'Escury, substituut griffier aldaar; G. Baart de la Faille, substituut griffier te Winschoten, en W. Timmer Ekkelboom, substituut griffier te Alkmaar.

— Gisteren morgen is per eersten spoortrein van Delft naar Rotterdam vertrokken, om zich vervolgens naar Stryen te begeven, ter handhaving der orde aldaar, een detachement van het te Delft in garnizoen liggende bataillon infanterie, sterk 25 man, onder kommando van den 2den luit. J. A. Kruyt.

— Niet lang geleden heeft het Leydsche studentenkorps besloten in de maand junij van het volgende jaar het 285jarig bestaan der Hoogeschool met het houden van een gekostumeerden optogt te vieren. Thans verneemt men dat bij de dezer dagen plaats gehad hebbende stemmingen, tot verkiezing van leden der commissie tot regeling dier maskerade, benoemd zijn de heeren H. J. Kist, A. Bloembergen, S. van Gijn, A. van der Does de Bije en A. H. Steengracht van Duivenvoorde.

— Eergisteren is van de werf van de heeren van Rossem en Wurtz, op het Roeters-eiland te Amsterdam, van stapel geloopen de stoomboot Stad Amersfoort.

— Gisteren is aan de Utrechtsche Hoogeschool bevorderd tot doctor in de verloskunde de heer F. W. M. Hoogenstraten, van Leyden, med. en chir. doct. en officier van gez. bij het Indische leger.

— Regenten van het krankzinnigengesticht te Utrecht hebben besloten, om de verzameling van voorwerpen, door verpleegden dier inrigting tot afleiding en ontspanning vervaardigd, te verloten, en worden de lijsten, tot ondersteuning van dit plan, door het nemen van loten, reeds aangeboden. Door de aanstaande verbouwing van het gesticht bestaat er gebrek aan eene geschikte plaats voor dit museum, benevens behoefte aan middelen, benoodigd tot aankoop van eenige voorwerpen ter veraangenaming van het lot der ongelukkige krankzinnigen; — om evenwel tot dien aankoop te kunnen overgaan, wil men het museum verloten en zoo doende, hetgeen vroeger welligt het herstel van verpleegden bevorderlijk is geweest, thans laten strekken tot verzachting van den toestand, waarin nog zoo velen verkeeren.

— Woensdag 30 maart had te Utrecht in het gebouw van Kunsten en Wetenschappen de eerste algemeene vergadering plaats van aandeelhouders in de Nederlandsche Landbouw emigratie Maatschappij, welke maatschappij volgens art. 2 van hare statuten ten doel heeft: „om gronden in de kolonie Natal in „Zuid-Afrika te verkrijgen, die te bevolken, er de „cultuur van tropische en Europeesche producten „van landbouw op te doen uitoefenen, en die cultuur „door het daarstellen van de noodige fabrieken te „ondersteunen. Zij zal trachten deze onderneming „tevens dienstbaar te maken, om aan de volksverhuizing eene gewenschte rigting te geven, de emi„granten eene behoorlijke toekomst te verzekeren en „de handelsgemeenschap tusschen Nederland en de „haven van Natal te bevorderen."

De heer J. Colenbrander opende, als directeur der maatschappij, die vergadering met eene mededeeling, waarin hij een overzigt gaf van de geschiedenis harer wording en van den graad van vordering, welke met de uitvoering reeds verkregen was. Daarna schetste hij den tegenwoordigen stand der onderneming. Die mededeelingen waren allezins gunstig, want daaruit bleek: 1°, dat het terrein tot exploitatie bij nadere opmeting 6525 bunders groot is gemeten, dus ruim 1000 bunders meer dan bij de eerste opmeting; 2°, dat de reeds verkregen ondervinding de gegronde verwachting geeft, dat de emigratie met mindere hulp in voorschotten naar Natal zal kunnen geleid worden dan men durfde hopen, zoodat, 3°, het kapitaal der Maatschappij spoediger in handel en fabrieken zal kunnen aangewend worden dan aanvankelijk gedacht was.

— In den nacht van den 4 op den 5 dezer zijn voor het eerst eenige ansjovis gevangen op de visscherijen der Ooster-Schelde voor Bergen-op-Zoom, hetgeen reeds stof tot blijdschap voor de visschers geeft, omdat het vroegtijdig verschijnen dezer vischjes meestal het voorteeken eener goede vangst voor het volgend visch-saizoen is.

— Eerstdaags zal met de werkzaamheden tot restauratie der St. Janskerk te 's Hertogenbosch een aanvang gemaakt en die geregeld worden voortgezet.

— Te Maastricht vond men gisteren nacht op eene stoep op het Klooster achter de St. Servais-kerk een kindje van het vrouwelijk geslacht, naar gissing ongeveer vijf weken oud. De politie tracht de moeder uit te vorschen.

— Bij testament van den 20 october 1858, heeft nu wijlen mejufvrouw M. L. Abbing, weduwe Schultz, te Dalen, gelegateerd: aan de Diaconie der Hervormden te Sleen ƒ400, benevens de opbrengst van eenig goud en zilver; aan de Diaconie der Hervormden te Dalen ƒ100; aan het Weeshuis der Hervormden te Coevorden ƒ100; aan het Drentsche Predikanten-weduwenfonds ƒ100; aan het Rijks-weduwenfonds der Predikanten ƒ100; aan het fonds voor noodlijdende kerken en personen in Nederland ƒ300, en aan het Protestantsch Zendelinggenootschap in Nederland ƒ300.

— In het verleden voorjaar gaven zich vier jonge lieden bij den ambtenaar van den burgerlijken stand te Rolde, prov. Drenthe, aan, met het voornemen een huwelijk aan te gaan; de beide paren zijn daarna te gelijk getrouwd; de beide jonge vrouwen, die door haar huwelijk schoonzusters waren geworden, zijn in den nacht van ll. zondag op maandag, bijna op het zelfde uur, ieder van een zoon bevallen, en de beide zwagers hebben te gelijk hunne zonen in de registers van den burgerlijken stand laten opnemen.

— Een allertreurigst ongeluk had den 4 dezer te Veendam plaats. Een oppassend 20jarig jongeling, op de steenbakkerij zijn kost verdienende, moest op een paard voor zijnen heer uit. Aan het beneden Oosterdiep gekomen, werd het paard schichtig en maakte zeer steile sprongen, waardoor de berijder er af viel en het paard hem op de borst trapte, ten gevolge waarvan hij bewusteloos werd. Geneeskundige hulp, welke spoedig ingeroepen werd, baatte niets, daar hij op de plaats des ongeluks den laatsten levensadem uitgeblazen had. De overledene was de zoon en kostwinner eener arme weduwe.

— Van St. Petersburg wordt den 26 maart geschreven: Dezen geheelen winter is de Golf van Finland niet toegevroren geweest. De gemeenschap tusschen Helsingfors en Reval, tot hiertoe gedurende een aanmerkelijk gedeelte van het jaar altijd door middel van sleden onderhouden, is dezen winter door booten levendig gebleven, iets dat in de jaarboeken der Russische scheepvaart nog niet voorkwam. Hetzelfde wordt volgens rapporten nopens de Golf van Bothnië gemeld.

— Volgens een berigt van Zr. Ms. Consul te Rendsburg zijn gedurende het tweede halfjaar van 1858 in de havens aan en nevens het Eider-kanaal (behalve Kiel en Flensburg) aangekomen: 11 Nederlandsche schepen uit Nederlandsche havens, als: uit Kampen 3, uit Putten 1, uit Amsterdam 4, uit Deventer 1, uit Amersfoort 1, uit Dokkum 1; 17 Nederl. schepen uit vreemde havens (waarvan 4 in ballast), als: uit Colburg 2, uit Grimsby 1, uit Stettin 7, uit Windau 1, uit Burnt-Island 1, uit Hartlepool 2, uit Hamburg, Gent, Flensburg, respectivelijk 1 schip. Van daar zijn vertrokken: 4 Nederl. schepen (met lading) naar Amsterdam; 25 Nederl. schepen (waarvan 18 in ballast) naar vreemde havens, als: naar Elbing 3, naar Lubeck, Colberg, Wismar, Rostock, Dantzig, Memel, Malmoe, Odense, Ystadt, Stettin, Firth of Forth, Kopenhagen, Londen, Lubeck en Rostock, respectivelijk 1, naar de Oostzee 2, naar Memel 3, naar Stolpemünde 2, naar Kiel 2; 2 vreemde schepen met lading naar Amsterdam. Door het Eider-kanaal zijn gedurende gezegd tijdsverloop gepasseerd 217 Nederl. schepen, en gedurende het geheele jaar 331, waarvan 142 uit de Noordzee, 189 uit de Oostzee. Het geheele aantal der schepen, die door het genoemde kanaal gevaren zijn, was 1927, behalve 1273 Deensche binnenlandsche vaartuigen. Onder dat aantal komt de Deensche vlag voor met 997, de Hannoversche met 361, de Nederlandsche met 331, de Zweedsche met 62, de Pruissische met 82, de Hamburgsche met 56, de Oldenburgsche met 24, de Engelsche met 3, de Russische met 8, de Lubecker met 2 schepen, de Fransche met 1 schip. De scheepvaart door het Eider-kanaal is steeds verminderend: in 1853 bedroeg het aantal der doorgevaren schepen 2967; in 1854 2365; in 1855 2441; in 1856 2412; in 1857 2137; in 1858 1927. De Nederl. vlag komt daarin voor: in 1853 met 705; in 1854 met 711; in 1855 met 582; in 1856 met 564; in 1857 met 439; in 1858 met 331.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 8 April.

OVERLEDEN: G. Bruggeman, vrouw van B. Bredenbeck, 56 j. — M. E. Leeflang, d., 1 j. — J. Pollux, z., 1 j. — G. Pont, z., 10 m. — J. W. M. van Leenhoff, vrouw van J. M. Nell, 24 j. — J. C. Blankhart, d., 2 m. — M. Baak, wed. D. Boers, 73 j. — J. P. Otterspoor, z., 2 j. — E. Polleman, wed. P. Pieters, 63 j. — E. Keegel, wed. A. Hoefnagel, 57 j.

BEVALLEN, N. Wensel, geb. de Neeff, z. — W. F. Horstman, geb. van Alphen Wölder, d. — P. J. Schimmer, geb. Reus, z. — P. Dytelhof, geb. Braun, d. — C. Lagewaard Visser, geb. Bruning, z. — S. A. Grootkerk, geb. Peperwortel, z. — E. van Staveren, geb. Vissers, z. — J. Carley, geb. van Rossum, d. — J. van Vliet, geb. Schenk, z.

OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPINGEN,

Donderdag den 7 April.

in het Gemeentehuis te Kralingen:

Een Huis enz., Oudendijk, F/50; trekgeld ƒ 6650, verkocht voor ƒ 8050.

Weiland enz., als voren; trekgeld ƒ 4500, verkocht voor ƒ 4900.

Een Pand enz., Kortekade, E/59—67; trekgeld ƒ 4025, verkocht voor ƒ 4275.

Een Pand enz., als voren, E/56, 57 en 58; trekgeld ƒ 1200, verkocht voor ƒ 1220.

in het Logement DE ZALM, te Gouda:

Bouwmanswoning enz., gemeente Berg-Ambacht, n.° 70; trekgeld ƒ 1710.

Eene partij Bouwland, als voren; trekgeld ƒ 370.

Eene partij Wei-, Hooi- en Griendland, als voren; trekgeld ƒ 2930.

Eene partij	Weiland,	als voren;	trekgeld	ƒ 1370.
„ dito	Dito,	„ „	„	- 1430.
„ dito	Dito,	„ „	„	- 1530.
„ dito	Dito,	„ „	„	- 1700.
„ dito	Grasland,	„ „	„	- 400.
„ dito	Bouwland,	„ „	„	- 365.
„ cito	Dito,	„ „	„	- 410.
„ dito	Bouw- en Griendland,	als voren;	trekg.	- 710.
„ dito	Gras- en Griendland,	„ „	„	- 720.

Genoemde Percelen zijn elk voor het trekgeld verkocht.

VERTREK der SPOORTREINEN.

WINTERDIENST.

Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amsterdam:	7.30, 11.40, 3.35, 6.30.
„ „ alleen naar 's Hage	9.45. 9.30.
„ Amst. naar Rotterdam:	8.30, 11.30, 4.30, 7.30.
„ 's Hage alleen naar Rott.	8.30. 3.44.

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.

Van Rott. naar Antwerpen en Breda:	10.—, 2.45.
„ Breda naar Rott. en Antwerpen:	6.50, 12.35. 5.20.
„ Antwerpen naar Rott. en Breda:	7.45, 12.20.
alleen naar Breda en Moerdijk:	5.25.

Rhijn-Spoorweg.

Van Rott. n. Utr., Amst. en Arnh.:	7. —, 12.15, 1.15, 7.15.
- Amst. n. Utr., Rott. en Arnh.:	7. 20, 12.30, 2.25, 7.45.
- Arnh. n. Utr., Amst. en Rott.:	6.33, 11.40, 12.30, 8.56.

Cargalijsten.

Rotterdam.

BATAVIA, Johannes Lodewijk, v. d. Waal. — 8000 b. Koffij, 1664 kan. Suiker, 865 bl. Tin en 591 b. Bindrotting, N. H. M.

Amsterdam.

SURINAME, Stad Stavoren, Hoekstra. — 117 v. Suiker, van Heukelom en Vollenhoven; 40 v. dito, P. J. M. de Fauchy; 31 v. dito, J. van Halmael en Co.; 21 v. dito, A. A. Roepel; 18 v. dito, U. Wilkens, en 20 b. katoen, Insinger en Co.

LONDEN, Flora (st.) — 329 v. Krenten, Kreglinger en Co.; 4 v. Honig, D. van der Werff; 7 k. Metaal, Surie en Lingeman; 10 k. dito, 6 t. Verwhout, 500 z. Oliezaad, 25 v. Salpeter, 100 v. Tamarinde, 402 v. en 160 b. Koopm., Order.

FREDERIKSTAD, To Venner, Ostgaard. — 1 lading Hout, H. M. van Hengel.

FREDERIKSTAD, Gogstad, Sundene. — 1 lad. Hout, H. M. van Hengel.

In lading liggende Schepen.

te Rotterdam.

BALTIMORE, het Amerik. Fregatschip Mississippi, kapit. J. E. Allen, om spoedig na arrivement te vertrekken. Adres bij Wambersie en Zoon.

BATAVIA en SOERABAIJA, voor Goederen en Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het gekoperd Nederlandsch Barkschip Euterpe, kapit. A. Kuypers. Adres bij den Reeder J. van Wageningen Dz., te Dordrecht, en de Cargadoors Hudig & Pieters, alhier.

BATAVIA, voor Passagiers en Goederen, het extra snelzeilend, gekoperd Nederlandsch Campagne-Barkschip Henriette Elizabeth Susanna, kapitein A. Meyboom, hebbende uitmuntende inrigtingen voor Passagiers. Adres bij de Heeren de Groot, Roelants en Co., te Schiedam, en bij de Cargadoors P. A. van Es en Co., te Rotterdam.

BATAVIA, mede voor Passagiers, het snelzeilend Barkschip Nederland, kapitein F. Ruiter. Adres bij Hudig & Blokhuyzen en Kuyper, van Dam & Smeer.

BOSTON, het Nederl. snelzeilend Schoonerschip Nautilus, kapitein E. Schweers, om in den loop van deze maand te vertrekken. Adres bij Hudig en Blokhuyzen.

BOSTON, het Amerik. Fregatschip J. C. Humphreys, kapit. Arthur Prince, om ten spoedigste te vertrekken. Adres bij Wambersie en Zoon.

BOSTON, het Ned. Schoenerschip Bacchus, kapit. Ed. H. Zuidema, om in den loop dezer maand te vertrekken Adres bij Wambersie en Zoon.

DANTZIG, het Nederl. Kofschip Maria, kapitein F. de Jong. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

DUBLIN, het Ned. Kofschip Anna Agatha, kapit. J. Klinger. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

GIBRALTAR en MALTA, het Galjootschip Kleinkinderen, kapit. J. Munneken. Adres bij Seeuwen & Co.

KAAPSTAD, voor Passagiers en Goederen, het snelzeilend gekoperd Nederlandsch Schoenerschip Maria Anna, kapit. H. S. de Jong, om spoedig te vertrekken. Adres bij de Cargadoors P. A. van Es en Co., te Rotterdam, en de Coning en Co., te Amsterdam.

KONSTANTINOPEL, het extra snelzeilend Nederlandsch gekoperd Schoenerschip Willem, kapit. M. J. de Weerd. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

LAGUAYRA en PUERTO CABELLO, het Hamburgsch Brikschip Lind, kapitein J. Petersen. Adres bij P. A. van Es en Co.

LISSABON, het Nederl. Schip Wilhelmina, kapit. A. Kostert. Adres bij Seeuwen en Co.

NEW-YORK, het Amerikaansch Fregatschip Epaminondas, kapitein F. S. Brandt; vertrekt 10 April. Adres bij Wambersie en Zoon.

NEW-YORK, het Eng. Barkschip Native, kapit. Charles W. Hatfield; vertrekt 20 April. Adres bij Wambersie en Zoon.

PHILADELPHIA, het snelzeilend Nederlandsch gekoperd Barkschip Sophie Elizabeth, kapitein S. F. van der Hoef. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer en Wambersie & Zn.

SHOREHAM, JERSEY en tusschenliggende Plaatsen, de Engelsche Kotter Marco, kapit. Richardson. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

SINGAPORE en HONGKONG, het Nederlandsch Driemast Schoonerschip Sophie Amalia, kapitein H. van Veen. Adres bij P. A. van Es en Co.

ST. PETERSBURG, het Nederl. Kofschip Twee Gebroeders, kapit. E. J. Branbergen. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

ST. PETERSBURG, het Nederl. Kofschip Maria Catharina, kapit. K. P. Kiewit. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

ST. PETERSBURG, het Nederl. Schoenerschip Alida, kapit. H. A. Scholten. Adres bij Seeuwen & Co.

Te Dordrecht.

TRIESTE en VENETIE, het Nederl. Schoenerschip Hendrika, kapit. R. H. Pybes. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer, te Rotterdam, en Gerard Mauritz, te Dordrecht.

Scheepstijdingen.

Brouwersh. (W.)
8 april. De Vijf Vrienden, kap. Johan, gisteren uit Hellevoet vertrokken, is heden alhier ter reede terug wegens aanzeiling.

Hellev. (Z. W.) *Aangek.*
8 april Santa Maria, Swart, Cette
Zwerver, Hoster, Triest
Teazer, Broadhead, Grangemouth
Anna Elisabeth, Kock, Landscrona
Marie, Leroux, Nantes
Thetis, Johnson, Seaham
Vertrokken.
8 Levant (st.), Havre (bij den Kwaden Hoek ten anker)
Pieter Corneliszn. Hooft, Koens, Brouwershav.

Brielle (ZW—WZW)
Aangekomen.
8 april Fijenoord (st.), Londen
Cologne (st.), dito

Maassluis (W. ten N.)
8 april. Niets gepasseerd.
De eergisteren en gisteren vertrokken schepen zijn wel in zee gekomen, met uitzondering van de volgende, die buiten zijn geankerd: Allegonda Margrietha, Adriana, Gezina Jantina, Jan Hendr., de Hoop, Gezina Catharina, Trijntje, Henriette, Scipio, English Rose, Wrights, Geertruida Jacoba, Grietina Hillechina en Elsina Geertruida.

Texel (Z.W.) *Aangek.*
6 april Queen Victoria, Mitchell, Newcastle
Judith, Stibolt, Christiania
Emilie, Gundersen, Frederikstad
7 Flora (st.), Londen
Lion (st.), dito
Fox, King, Yarmouth
Ellida, Bovig, Drammen
Minister Thorbecke (st.), Hull
Venskabet, Lorentsen, Noorwegen
Rosina, Jorgensen, dito
Atalante, Busch, dito
8 Atalante, Beckering, Livorno
Albatross, Brown, Sunderland
Gouvern. v. Ewijck (st.), Hull
Richard Cobden, Stibolt, Noorwegen
Oscar, Evensen, dito
Frederikke, Smith, dito
Chelone, Ulleberg, dito
Tvedestrand, Andersen, dito
Vertrokken.
7 Reka, Sepich, Triest
Eendragt, Kaspersma, Londen
Union, Flick, Dublin
Monsoon, Hare, Newcastle
Hillechina Cathar., Mooi, dito
Countess of Zetland, Hamel, dito
Twee Gebroeders, Prins, avontuur
Egbertus, Schrik, dito

Vlie (W.Z.W.) *Aangek.*
5 april Champion (st.), Dundee
Vertrokken.
5 Lubbegina, de Boer, Osterrisoer
6 Engelina, Smit, Newcastle

Oostmahorn *Vertr.*
5 april Maria, Klein, Gloucester
Grietje, Scholtens, dito
Evadina Geertruida, Lezeman, Londen
Zeldenrust, de Groot, dito
Eelbrendina, Atzema, dito
Catharina Luitgarda, Stuitje, dito
Zwaantje Elisabeth, Jager, Engeland
Hendrika Geertruida, Janknegt, Grangemouth

Vlissingen *Aang.*
5 april Emilie, Heikema, Monte-Video
Vertrokken.
5 Drie Gezusters, van der Meulen, Bremen (na gedane reparatie)
7 Elite, Holck, Buenos-Ayres
Trinidad, Amar, Havanna
Jolo, Arrupe, dito
Landwursten, Sandstedt, dito
Peter, Germer, Santa Martha
Plutarch, Barker, New-York
Columbus, Flario, Montreal
Sincero Antonio, Beban, Venetië
Jantina, Boon, Liverpool
Zwaantina Hendrika, de Boer, dito
Christina, Staal, Memel

Hendrika Margr., Glim, Koningsbergen
Vereeniging, Stuit, avontuur
Anna Luitzia, Vos, dito
Margr. Antina, de Boer, dito

—o—

Melbourne *Vertr.*
2 febr. Maria & Elise, v. d. Putte, Batavia

Buenos-Ayres *Aang.*
21 febr. Martha & Jacoba, de Vries, Cadix

Jeremie *Vertr.*
10 febr. Marinus & Gertruida, de Vries, Gibralt.

Boston *Aangek.*
23 maart Therese & Elise, Linnemann, Rott.

Palermo *Aangek.*
26 maart Minerva, v. Ommeren, Marseille

Dieppe *Vertr.*
3 april Berendina Huges, Bekkering, St. Valery

Liverpool *Aangek.*
5 april Alliance, Steen, Nantes
Vertrokken.
6 april Hillechina, Gruppelaar, Rostock
Uitgeklaard.
St. Catharina, Folgering, Groningen
In lading.
Ariel, Cawthorn, Rott.

Swansea *Vertr.*
4 april Galileï, Kock, Sydney

Newport *Vertr.*
4 april Redite, Hoveling, Santander
6 Wilhelmine, Ihnen, Melbourne

Falmouth *Vertr.*
5 april Aaltje Brongers, Kuperus, Hull
6 Haltea, Lindquist, Amst.

Cowes *Vertrokken*
6 april Hermine Marie Elisabeth, Bonjer, (v. Amst.) Batavia

Portsmouth *Vertr.*
5 april Pomona, Lootsman, Newcastle
6 Gezina, Bekkering, (v. Londen) Konstant.
Meika Jacoba, Huininga, (van Duinkerken) Liverpool

Poole *Vertrokken*
6 april Bouwina Mensinga, de Jonge, Sevilla

Pentewan *Vertr.*
6 april Eendragt, Bos, Amst.

Douvres *Gepass.*
6 april Johanna, Ouwehand, Amsterdam naar New-York
Christina Jacoba, de Groot, Rotterdam naar Bordeaux

Deal *Vertrokken*
7 april Klazina, de Jonge, (v. Londen) Smyrna
Wilhelmina, Braat, (v. Londen) Rio-Jan. (en bijna al de zeilklaar liggende schepen

In **Duins** *Aangek.*
5 april Minister van Bosse, Sissingh, Triest n. Hamburg (alles wel aan boord)

Londen *Uitgekl.*
6 april Cornelius Dasse Viëtor, Borgman, Elseneur
Aangekomen.
7 april Alida, Oldenburger, Genua

Gainsbro' *Aangek.*
5 april Doethea Christina, Poelman, St. Petersb.

Middlesbro' *Aangek.*
6 april Sine Nomine, Verheul, Vlissingen
Vertrokken.
Enterprise, Simons, Rott.

Sunderland *Aangek.*
5 april Sophia Koningin der Nederlanden, Klein, Amsterdam

Dundee *Vertr.*
6 april Stad Enschedé, Niggebrugge, Zwolle

Boness *Aangek.*
5 april Johanna Margar., Wijnstok, Brake

Leith. *Aangek.*
4 april Zwaantina Thelina, de Boer Sap, Harlingen

Greenock *Aangek.*
5 april Annechien & Jantje, Venema, Terranova

Gent *Vertrokken.*
6 april Maria, van Wulven, Rio-Janeiro

Hamburg *Aangek.*
6 april Elsina, Brouwer, Cette
Vertrokken.
5 Jan Hero, Naatje, St. Petersburg
6 Margrieta, Klasen, dito
Ernstina Alida, de Vries, dito
Sophia Klasina, Wolthekker, dito
Wia Gezina, Bossinga, dito
Bellamy, v. Driesten, dito
Anna, Lodewijks, dito
Zwaluw, Schut, dito

Cuxhaven *Vertr.*
6 april Clara Wilhelmina, Zuiderduin, Buenos-Ayres
Jantje Doornbos, Addens, Londen

Wolgast *Aangek.*
4 april Jonge Pieter, Hamstra, Horsens

Memel *Aangek.*
2 april Hillechina Wilkens, Karssies, Amst.

Bergen *Aangek.*
23 maart Sophia Maria, van Slooten, Harlingen

Elseneur *Aangek.*
4 april Sallandt, Jonker, Pillau naar Kirkaldy
Gezina Jantina, Lohman, Kjöge naar Londen

—o—

Middelburg 7 april. Op het strand te Westkapelle is gevonden een plankje, vermoedelijk een stuk van het naambord eener boot, gemerkt: Gaillards.

Groningen 6 april. In den nacht van vrijdag op zaturdag jl. is op de Zuiderzee, nabij het Nieuwe Diep, door den toen heerschenden hevigen storm verongelukt het alhier te huis behoorend tjalkschip Barbara, schipper van der Werf, met haver en boonen van hier naar Antwerpen bestemd. De vrouw moet uit het want gevallen en dadelijk overleden zijn. De schipper is in bewusteloozen toestand met het lijk zijner vrouw door visschers opgenomen en naar het eiland Wieringen vervoerd. De knecht wordt nog vermist.

Portsmouth 6 april. Door een loodskotter zijn heden alhier aangebragt de kapitein en bemanning der bark Perthshire, kapit. Perriman, geladen met spoorwaggons, van Liverpool naar Alicante bestemd. De Perthshire werd den 29 maart lek en den 31 dito in zinkenden staat aangetroffen door de Nederlandsche brik Anna Catharina, van Marseille naar Rotterdam, die de equipage overnam, waarop de bark weldra is gezonken.

Aalborg 4 april. De Ned. kof Anna Elisabeth, kapit. Leffers, van Harlingen in ballast naar Frederikstad bestemd, is ll. zaturdag bij stormweder op Rödhuus, eene mijl Z. van Blokhuus, gestrand en den volgenden nacht verbrijzeld. Het volk en het gezin des kapiteins zijn gered.

—o—

Gepraaid:

Door kapit. Brouwer, van Cette te Hamburg aangekomen:

Den 27 maart, op 47° 36′ NB. en 7° 26′ WL., eene Ned. kof, toonende Veendammer vlag met C 8.

—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 9 april: 1ste getijde 7 ure 41 min.; 2de getijde 8 ure 5 min.

Arnhem. Waterhoogte 7 april 1.69 el.

Keulen. Rijnhoogte 7 april 7 v. 5 d. Rijnl.

Beursberigten.

LONDEN den 7 April.

3 pc. Cons. cont.	95⅛ a 95¼		3 pc. Peru....	73½ a	—
id. id. op tijd	95⅛ -	95¾	4½ pc. id. Urib.	83 -	85
5 pc. Oostenrijk	70 -	75	id. te New-Y.	81 -	83
4½ pc. België..	98 -	100	3 pc. Portugal.	45 -	46
5pc. Braz. 1824	101 -	—	5 pc. Rusland.	110 -	112
id. 1829/39 ...	101 -	—	4½ pc. idem...	99 -	101
id. 4½ pc. 1852	94 -	96	3 pc. Spanje...	44½ -	45½
idem 1858	94½ -	94¾	1½ pc. idem...	30½ -	31
6 pc. Buen.-Ayr	79 -	81	idem Amort. ..	8½ -	9½
3 pc. Chili....	102 -	104	id. Cert. Coup.	5 -	5¼
6 pc. idem....	73 -	76	5 pc. Sardinië.	81 -	83
5 pc. Denemark	100 -	102	6 pc. Turkije. .	92¾ -	93
3 pc. idem ...	84 -	87	idem Nieuwe. .	78¾ -	79½
2½ pc. Holland.	64½ -	65½	4 pc. idem. ,..	102¾ -	103½
4 pc. idem....	101 zondcoup		5 pc. Venezuela	42½ -	43½
Ecuador, ...	16½ -	17	idem Uitgest..	17 -	17½
id. Land-warr.	5½ -	6	WisselAmst. krt.	11.15	a 15½.
2½ pc. Grenada.	19½ -	20½	idem 3 m.	11.17	-17½.
d.° Uitgestelde	5½ -	5½	id. Parijs kort....	25. 7½	-12½.
3 pc. Mexico.	21¾ -	21½	idem 3 m.	25.30	-32½.
4½ pc. Peru...	91 -	92			

Binnenlandsche fondsen vast met meer handel. Buitenlandsche onveranderd, met weinig omzet.

ROTTERDAM den 8 April.

		l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl...	Werk. Schuld 2½ pCt.	63⅞		
„	dito dito 3 „	76¼		
„	dito dito 4 „	98¼		
Spanje,...	Binnen. a 6/m. 3 „	39¹⁵⁄₁₆		
Portugal,	dito 1856/57 ..3 „	44½	44⅝	44½
Rusland,	dito dito 1855.5 „	101		
„	Spoorw. Aand. f „	233¾	234	233¾
Oostenr.,	Metalliek.......2½ „	31⅞	32½	31⅞
„	dito Oude........5 „	60¾	60⅞	60¾
„	N. Rente Ams. 5 „	73¼		
„	Nationale.......5 „	63⅜	65	63½

De beurs verkeerde heden in flaauwe stemming; zulks geldt insonderheid Oostenrijksche fondsen, welke met geanimeerden handel aanzienlijk in prijs teruggingen.

Het Commité der Effectenhandelaren
H. A. MARCELIS, Secretaris.

Laatste prijzen ten 3 ure: Spanje 1½ pc. 30. Oostenrijk Metalliek 2½ pc., 31⅞; dito Oude 5 pc. 60½; dito Nationale 5 pc. 63¼ a 63½, gebl. 63⅜.

AMSTERDAM den 8 April.

		l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl. ...	Werk. Schuld 2½ pCt.	63⅝	64	63⅝
„	dito dito 3 „	76⅜	76½	76⅜
„	dito dito 4 „	97⅞	98⅛	98
„	Amort-Synd...3½ „	94		
„	Handel-Maats. 4½ „	141¾	142	
„	O. I. Leening 4 „			
„	Leen. Holl. Sp. 4½ „	100¼		
„	Rijn-Spoorw...4½ „			
„	Maats. v. Weld. 4 „			
België,...	Cert. Rothsch. 2½ „			
Frankrijk,	Certificaten....3 „			
Spanje,...	Buitenlands. ..1½ „	30	30⅛	30⅛
„	dito 3 „	44		
„	Binn. a f 6000 3 „	40	40⅛	40
„	Amort. Schuld.........	9¹⁄₁₆		
„	Bew. v. Coup.........			
Portugal,	Oblig. ....3 pCt.	45		
„	dito 1856/57 ..3 „	44⅜	44½	
„	dito Uitgest...			
Rusland,	Obl. Hope en C. 5 „	103⅞		
„	dito 1828/29..5 „	102		
„	Cert. 1831/33..5 „			
„	dito 1840......4 „	85		
„	dito Stieglitz ..4 „			
„	dito d.° Nieuwe 5 „			
„	dito d.° 1855 N. 5 „	100⅝	101	100⅝
„	dito te Londen 5 „	100⅜		
„	dito v. Assign. 6 „	66¼		
„	Inschr. dito ...6 „			
Polen,....	Aand. 1835..........f	155½		
„	Obligatien......4 pCt.	80⅛		
Oostenr.,	Obl. Goll en C. 5 „			
„	dito dito 4 „	54		
„	dito Met. Oude 5 „	60³⁄₁₆	60½	60⁵⁄₁₆
„	dito N. te Ams. 5 „	73⅛	73½	73³⁄₁₆
„	dito Nat. Met. 5 „	63	63⅜	63⁵⁄₁₆
„	dito Metall.....2½ „	31¾	31⅞	
„	Wen. Ad. f 250 4 „ f	292		
Brazilië,	1824, £ 100 5 „	99¼		
Equador,	£ 100...........1 „	16⁹⁄₁₆		
„	Onbepaalde....1 „			
Venez.,...	Obligatien......5 „			
„	Uitgestelde ....2½ „			
Granada,	Obligatien......3½ „	17⅝	17¾	
„	Uitgestelde	5½		
Mexico,..	Obligatien......3 „	19¹⁵⁄₁₆	20	
„	dito Onbep. ...3 „			
Illinois	......................7 „	82¼		

Ned. Bank, 4 pc., 167. Rusland, Spoorweg Aand., volgef., f 233½ a f 234. Weener Bankactien f 900; dito Aand. f 335 a f 342. Fransch-Oostenr. Spoorweg Oblig., bij Hope & Co., 3 pc., 122¾. Brazilië, 1839, £ 100, 5 pc., 99. Philadelphia, bij Hope & Co., Lr. A, 96; dito Lr. B, 97¼ a 97½; dito bij Rothschild, 6 pc., 82¾. Griekenland, 5 pc., 3¾.

Beleening 3 pc. Prolongatie 3 pc. Disconto 3 pc.

De hernieuwde daling der Oostenrijksche fondsen, op lager afkomende koersen van de Duitsche beurzen, heeft zoowel op de Hollandsche als op de meeste overige vreemde fondsen gewerkt.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland, 2½ pc., 63⅝. Spanje, 1½ pc., 30⅛; dito Binnenl., 3 pc., 40 a ¹⁄₁₆. Oostenrijk, Metall., 5 pc., 60⁵⁄₁₆; dito Nationale, 5 pc. 63⁵⁄₁₆ a ⅜.

Officiële Wisselkoersen.

ROTTERDAM 8 April.

2 maanden.		Kort.
Londen. .	11.65	11.70
d.° 3/m.	11.62½	—
Parijs . .	55¹¹⁄₁₆	56
d.° 3/m.	55⁹⁄₁₆	—
Bordeaux.	55⁷⁄₁₆	55¾
Genua. .	45¾	—
Livorno. .	39½	-
Napels . .	78	—
Petersb. .	173½	—
Hamburg.	35⅛	35⅜
d.° 3/m. .	35	—
Antwerp .	—	1

6 weken.		Kort.
Frankfort	99½	—
Augsburg	99	—
Weenen. .	103	—
Frfurt. .	102½	—

Disconto 3 en 3½ pc.

AMSTERDAM 8 April.

2 maanden			Zigt.	
Londen. .	11.65	g	11.70	g
Parijs. . .	55¾	p	56³⁄₁₆	g
Bordeaux.	55⅝	g	—	g
d.° ½ m.	55¾	g	—	g
Genua . .	45¾	g	—	g
Livorno. .	39	g	—	g
Napels . .	78	g	—	g
Hamburg.	35³⁄₁₆	g	35⅜	g
3 maanden.			Zigt.	
Madrid . .	239	g	—	g
Cadix. . .	241	g	—	g
Sevilië . .	238	g	—	g
Bilbao . .	238	g	—	g
Lissabon .	40¾	g	—	g
Porto. . .	40¾	g	—	g
Petersb. .	173	g	—	g
6 weken.			Zigt.	g
Weenen ..	104	g	—	g
Augsburg	99	g	—	
Frankfort.	99½	g	—	

Rotterdam ⅛.

Handelsberigten.

ROTTERDAM den 8 April.

TABAK. Heden werden afgedaan 20 vaten Maryland ex Duisburg.

SCHIEDAM den 8 April.

GRANEN. Verkocht: Rogge, 148 ℔ Fransche f 166 cont. 167 6/w.

MOUTWIJN, per Ned. Vat zonder fust f 14,75,
JENEVER, „ „ „ „ „ - 20,50,
Amst. proef, „ „ „ „ „ - 21,50,
alles zonder de belasting.
SPOELING, per Ketel.............. - 0,80.

DORDRECHT den 7 April.

GRANEN, ZADEN enz. De aanvoer van Zeeuwsche, Vlaamsche en Overmaassche Tarwe was heden kleiner dan vorige week, dezelve vond bij gebruikers vooral in de beste soorten goede vraag. Zomer Tarwe weinig getoond en goed prijshoudend. Jarige Zeeuwsche, Vl. en Overm. f 8.30 a f 8.50; nieuwe dito f 7.50 a f 7.80; dito afwijkend en geringe f 7 a f 7.30; Zomer Tarwe f 5.80 a f 6.50. Rogge. Zeeuwsche, Vlaamsche en Overmaassche vond weinig kooplust en is 10 cents lager afgegeven. Zeeuwsche, Vl. en Overm. f 5 a f 5.40. Gerst. Winter was in de beste soorten beter te verkoopen. Zomer daarentegen minder begeerd en 10 cents lager afgegeven. Zeeuwsche en Overm. Winter f 4 a f 4.30; dito Zomer f 3.40 a f 4. Spelt traag en 10 cents lager van f 3 tot f 3.30 verkocht. Haver. Inlandsche Voeder en Dikke weinig aangevoerd en in de beste soorten tot genoteerde prijzen beter te verkoopen. Zeeuwsche en Inlandsche Voeder f 2.50 a f 3.10 en Dikke dito f 3.80 a f 4.30. Boekweit weinig getoond en prijshoudend, Bredasche op 70 Ned. ℔ f 180 en Fransche f 150 verhandeld. Paardenboonen zeer weinig aangevoerd, enkele partijtjes Overm. zakgoed zijn van f 5 tot f 6.50 verkocht. Duivenboonen niet ter veil, noteren dezelve van f 6.50 tot f 7 naar kwaliteit waardig. Witte Boonen stil, bij gerijven van f 8 tot f 10 verkocht. Bruine Boonen met weinig vraag, noteren dezelve van f 9 tot f 10 naar deugd. Blaauwe Erwten schaarsch, waren tot vorige prijzen in de goed kokende soorten van f 9.50 tot f 9.70 begeerd, mindere en geringe daarentegen van f 7.50 tot f 8.50 aangeboden. Witte Erwten als voren, Koningsberger tot f 8.50 en goed kokende Dantziger tot f 9 verkocht. Koolzaad met weinig omgang, Jarig Overmaasch tot £ 61 en £ 62 en Nieuw van £ 54 tot £ 58 naar kwaliteit. Op 9 vat zonder handel, noteren hetzelve dadelijk £ 65 en op de najaarsmaanden £ 61 nominaal. Buitenlandsch Slag-Lijnzaad zonder handel, 116 ℔ zeer puik Berdiansky was tot f 342 en 112 ℔ Odessa f 310 te koopen. Inlandsch Zaai-Lijnzaad wordt weinig meerder aangevoerd en is goed prijshoudend, 1ste soort gold f 5.40 tot f 5.60 en 2de soort f 4.50 tot f 4.80 per Dordtsch achtendeel. Kanariezaad schaarsch en vorige prijzen van f 11.50 tot f 12.50 naar kwaliteit waardig. Hennipzaad onveranderd, mooi Inlandsch van den zolder tot f 190 gedaan. Raapolie iets lager verkocht, vliegend f 36.50 gedaan, noteren 1 Mei ook f 36.50 en de najaarsmaanden f 35.50 nominaal. Lijnolie met weinig voorraad en hooger verkocht, vliegend f 31 besteed. Raap- en Lijnkoeken tot genoteerde prijzen gemakkelijk te koopen. Harde Raapkoeken per 1040 stuks f 74 a f 76; idem Lijnkoeken per idem f 100 a f 110, en zachte Lijnkoeken per idem f 115 a f 130.

AMSTERDAM den 8 April.

TABAK. Heden zijn uit de eerste hand afgedaan 25 v. Maryland, per Joseph Jones.

KRUIDENIERSWAREN. Afloop der gisteren avond gehouden veiling: 2488/1 en 1708/2 k. Valencia Rozijn, verk. tot f 2½ a f 4; 564/1 en 44/2 k. dito verk. tot f 1⅝ a f 2⅛; 80 v. zwart Rozijn, 30 v. opgeh. tot f 9 en 50 v. niet geveild; 25 b. Anijszaad, 12 b. opgeh. a f 25 en 13 b. niet geveild; 2 v. Perzikenpitten, opgeh. tot f 32; 6 vtjs. Malaga Rozijn, verk. tot f 15¾; 80 b. fijne Rijst, verk. tot f 3¼.

KADRANGHOUT. Heden zijn circa 200 pic., van boord te ontvangen, tot geheimen prijs afgedaan.

TIN. Banca. 250 bl. zijn verkocht tot f 80.

GRANEN. Tarwe bij kleinigheden in sommige gevallen iets lager: 129 ℔ O. bonte Poolsche f 310; 160 ℔ N. Geldersche f 240, f 245; 161 ℔ dito f 245; 132 ℔ dito f 240; 128 ℔ N. Groningsche f 230; 128 ℔ mindere dito f 215; 126 ℔ N. Vriessche f 218; 131 N. Noordhollandsche f 229. Rogge prijshoudend: 116 ℔ Petersb. f 154 bij partij. Gerst stil: 104 ℔ N. Vriessche Winter f 136. Haver en Boekweit zonder handel.

ZADEN enz. Koolzaad. Najaar £ ½ hooger. In veiling gesteld 40 last Calcutta. Op 9 v. Olie te leveren: in Sept./Oct. £ 62. Raapolie nagenoeg onveranderd. Op 6/w. f 38¼; Vlieg. f 37; Bombay f 35¾ a f 36; 1 Mei f 35½ a f 36; 1 Sept., Oct., Nov. en Dec. f 35, f 34¾ a f 35. Lijnolie williger. Op 6/w. f 31½; Vlieg. f 30¼; 1 Mei f 30¼ a f 30; 1 Sept., Oct., Nov. en Dec. f 31½. Hennepolie op 6/w. f 35¼; Vlieg. f 34. Raapkoeken per 1040 stuks f 70 a f 73. Lijnkoeken per 104 stuks f 10 a f 12.

MIDDELBURG den 7 April.

GRANEN enz. Tarwe. De aanvoer van heden vooral van Zeeuwsche was zeer klein, waardoor die 25 c. per mud hooger is verkocht. Walchersche, waarvan meer werd geveild, bleef geheel aan vorige weekprijzen met tamelijke vraag. Rogge zeer weinig ter markt en 25 c. hooger verkocht. Gerst. Ofschoon zeer weinig ter veil, bleef nagenoeg zonder handel; aan vorige weekprijzen was die te koop. Boonen. Walchersche Witte zijn 50 c. lager verkocht; Bruine zonder vraag noch handel; Paardeboonen niet gevraagd. Erwten. Walchersche Groene, ofschoon dringender geveild, hadden weinig aftrek. Koolzaad zonder handel. Olien. Raap- f 39; Patent- f 41.25; Lijn- f 34 per vat op 6/w, a cont. f 1 per vat lager. Raapkoeken f 72 a f 80 per 1040 stuks. Lijnkoeken f 12 per 104 stuks.

LONDEN den 6 April.

SUIKER. De markt was heden vast maar er werd weinig aangeboden. Omzet 137 v. West-Ind.; eene lading van 1848 k. Havanna n°. 11 tot 28/6; 100 k. Bahia tot 43/6 a 46/; 300 k. Havanna tot 48/6 a 49/ en 150 k. tot 39/ a 41/. Geraffin. zeer vast; bruine Lumps 52/6 a 53/. — KOFFIJ. De markt is vast en zijn afgedaan 2400 b. Aux Cayes en 1150 b. Jacmel tot 54/. — CACAO flaauw. — THEE met meer handel. Ord. Congo vast 13½. — RIJST stil. 3000 b. Bengaal zijn verkocht tot 9/9 a 10/ en 600 b. Madras tot 8/7. — NOOTMUSCAAT prijshoudend. — PIMENT ⅛ d. lager. — KATOEN. 200 b. zijn tot vaste prijzen verkocht. — SALPETER stil. 300 b. Bengaal op levering bedongen 38/. — JUTE. De markt is zeer flaauw en de prijzen ongeregeld. — HENNEP. 64 b. Manilla vonden nemers tot £ 37.5 a £ 37.10 — METALEN. Schotsch IJzer lager 51/9 a 52/. Zink zonder handel. Tin vast met vorige prijzen. — OLIEN. Lijnstil 29/, te Hull 28/6 a 28/7½. Raap- flaauw 33/6 a 42/6. Cocos- en Palm- onveranderd. Terpentijn- flaauw 43/. — TALK. De markt is iets vaster. Men noteert P Y C disp. 53/3; April/Junij 53/3; Oct./Dec. 54/.

LONDEN den 7 April.

KOFFIJ. In veiling werden verkocht 500 b. ord. Natif Ceylon tot 60/ a 64/, 357 b. Jamaïca tot 64/ a 77/ en 176/2 b. Mokka tot 88/6 a 100/6. — SUIKER. 3015 k. Havanna bedongen 38/ a 47/6 en 293 v. Cuba 38/6 a 42/6. — Van CACAO vonden 666 b. Trinidad tot 42/ a 70/ nemers. — KATOEN zonder handel. — Van SPECERIJEN zijn afgedaan 34 b. Piment tot 3 d; 78 v. Jamaïca Gember tot 72/ a 85/ en 105 b. Bombay Kaneel tot 30/.

ANTWERPEN den 7 April.

KOFFIJ. De markt blijft zeer vast met weinig voorraad in de eerste hand. — GRANEN zonder handel met vorige prijzen. — SUIKER. 111 k. Havanna zijn afgedaan.

HAVRE den 5 April.

KATOEN. De markt is heden flaauw en er zijn slechts 650 b. afgedaan. — KOFFIJ blijft vast met veel handel. 1050 b. Haïti disp. zijn verkocht tot fr. 65; 750 b. dito tot fr. 114 a fr. 120; 250 b. dito fr. 67½ en 91 b. Rio tot fr. 77. — HUIDEN. 100 st gez. Australische vonden nemers tot fr. 54. — POTASCH. Voor Amerik. is meer vraag. 32 v. 1859 bedongen fr. 44 a fr. 44½ en 35 v. dito 1858 fr. 42.75 a fr. 43. — WOL. 21 b. Montevideo zijn afgedaan tot fr. 1. 52½ a fr. 2.40. — VERWHOUT. Men meldt ons den verkoop van 20 tons Campêche tot fr. 5.90; 18 tons Lima tot fr. 21½ en 5 tons Sandel tot fr. 9.75.

HAMBURG den 7 April.

KOFFIJ zeer vast. — GRANEN onveranderd. — ZINK stil. — RAAPOLIE per Mei 23. 12, per Oct. 23. 8 a 23. 4.

Advertentien.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn,
te Rotterdam.

BIJVOEGSEL,

behoorende tot de

ROTTERDAMSCHE COURANT

van ZATURDAG 9 April 1859, N.° 85.

Provinciaal Geregtshof
in Zuidholland.

REGTSGEDING
TEGEN
C. A. GUNKEL,
beschuldigd van
VERGIFTIGING.

VOORZITTER *Mr. J. A. PHILIPSE.*

(**Raadsheeren:** mrs. A. J. T. de Bordes, S. Schmolck, J. H. van der Sande en C. D. Beels. **Openbaar Ministerie:** de Advocaat-Generaal Mr. W. F. G. L. François, **Verdediger:** mr. D. Léon).

Tweede Dag.
(*Zitting van Vrijdag 8 April.*)

De belangstelling in de zaak van den generaal C. A. Gunkel is heden niet verflaauwd; integendeel, zoo mogelijk was de zaal nog digter dan gisteren bezet, en merkte men onder de aanwezigen een aantal hooge autoriteiten op. Als eene bijzonderheid, die ook gisteren werd opgemerkt, mag vermeld worden, dat geen enkel officier van het leger tot dusver de zittingen bijwoonde: een blijk van kieschheid, dat door het publiek zeer wordt geapprecieerd.

„ De beschuldigde werd binnengeleid, ditmaal slechts onder één arm ondersteund door een geregtsdienaar. Zijne houding is kalmer dan gisteren; hij ging regt op, en nam, alvorens op de bank der beschuldigden plaats te nemen, het mutsje af, waarmede het Hof hem gisteren vergund had, het hoofd te dekken.

De zitting, daarna door den Voorzitter geopend zijnde, zette de heer Griffier de lezing voort van het verslag van het gisteren afgebroken scheikundig onderzoek, ingesteld door de heeren Vrijdag Zijnen en van der Burg. Gelijk wij gisteren beloofden, deelen wij thans de hoofd-uitkomsten mede, die dat onderzoek hebben opgeleverd. Daaruit is gebleken:

a, dat geene vergiftige zelfstandigheid aanwezig was, of kon worden opgespoord in de *urine*, het *hart* en *bloed* uit dit orgaan, het *bloed* uit de *buikholte* en uit *vasa meseraica*, het *mesenterium*, het *bloed* uit het *hartenzakje* en de *hersenen*, benevens eenig ruggemerg;

b, dat uit de *lever*, de *contenta* der *maag*, de *maag* het *duodenum*, de *dunne darmen met inhoud*, de *dikke darmen* en *milt* en uit de *nieren* en het *pancreas*, arsenic metaal kon worden afgescheiden, welks verbindingen behooren tot de zoogenaamde *corrosive* of *bijtende vergiften*;

c, dat geen vergif van plantaardigen oorsprong in een der onderzochte voorwerpen of vloeistoffen kon worden ontdekt; waarbij door de scheikundigen nog is vermeld:

1°, dat het, naar aanleiding van hunne bevinding ten aanzien der *contenta* van de maag, waarin zij de tegenwoordigheid van onveranderd *rattengif* hebben vermoed (welk vermoeden op proefnemingen gegrond was), als hoogst waarschijnlijk kan worden beschouwd dat het arsenicum is toegediend in zijne verbinding met de zuurstof tot *arseniczuur* (acidum arsenicosum), eene zelfstandigheid welke behoort tot die vergiften, die, in het menschelijk ligchaam gebragt, onder vreeselijke verschijnselen den dood kunnen ten gevolge hebben; en

2°, dat het hun uit de drie recepten of ordonnantiën welke ten behoeve van J. H. Esbra gedurende zijne laatste ziekte zijn voorgeschreven, gebleken is, dat er geen arsenicum praeparaat als geneesmiddel is toegediend, en dat bij gevolg het door hen opgespoorde gif niet als een gevolg der geneeskundige behandeling kan worden aangemerkt.

Daarna werd het getuigenverhoor vervolgd.

11. T. D. Vrijdag Zijnen en
12. E. A. van der Burg.

De heeren T. D. Vrijdag Zijnen, scheikundige alhier, en E. A. van der Burg, lector aan de Clinische School te Rotterdam, legden als getuigen en als deskundigen verklaringen af omtrent hunne bevinding van het onderzoek dat zij scheikundig hadden ingesteld, omtrent de voorwerpen bij hun schriftelijk rapport opgenoemd. Die verklaringen kwamen overeen met het rapport zelf, en het is dus overbodig daaromtrent in herhalingen te treden. Wij vermelden slechts dat de Voorzitter verklaard heeft op hooge waarde te schatten het grondig onderzoek, door die heeren ingesteld, en de belangstelling waarmede het was aangevangen en ten einde gebragt. De Voorzitter had geene scheikundige kennis, en zou zich derhalve niet durven vermeten, een oordeel uit te brengen over de intrensieke waarde van het rapport; de vragen die hij tot de heeren rigtte zouden dan ook alleen loopen over de resultaten, die zij van hun onderzoek hadden verkregen. Het was ook bij die gelegenheid, dat de verzegelde kist, waarin die resultaten op scherven en in glazen buizen waren bewaard, opengebroken werd, en die voorwerpen door de scheikundigen aan het Hof werden voorgelegd en aangewezen. Omdat dit punt nader werd besproken, moeten wij afzonderlijk vermelden de verklaring der scheikundigen, dat het bruine poeder dat gevonden is op het glas water, door den bes. in het politiebureau gebruikt, bij onderzoek gebleken is geweest te zijn eene onschadelijke stof, doch in geen geval een bitterpoeder, gelijk de bes. had beweerd. Nadat de scheikundigen hunne verklaringen hadden afgelegd, zeide de Voorzitter hun dank namens het Hof voor de diensten door hen ten deze in het belang der Justitie bewezen.

13. J. Kips, Med. Doctor.

Voor dat de heer J. Kips, med. doctor alhier, als getuige en deskundige werd gehoord, werd de beschuldigde even als gisteren, uit de bank der beschuldigden geleid naar den armstoel vóór den zetel des Voorzitters, ten einde beter in staat te zijn de af te leggen verklaringen te verstaan. De heer Kips verklaarde vrouw v. d. Houven in behandeling te hebben gehad, en schetste het beloop harer ziekte gelijk dat reeds gisteren door de lijderes zelve is opgegeven. Ook hij had aanvankelijk niet aan vergiftiging gedacht. Op dat oogenblik was vrouw v. d. Houven niet meer onder geneeskundige behandeling. Overigens had ook hij de overtuiging, dat de ziekte van die vrouw het gevolg geweest is van het gebruik van arsenicum.

14. J. A. Waldeck, Hoofdcommissaris van Politie.

De getuigenis van den heer Waldeck, hoofdcommissaris van politie alhier, was eene der meest interessante in de zaak afgelegd. Wij geven er hier een kort verhaal van, gelijk het naar aanleiding van de vragen des Voorzitters werd gegeven. Op den 8 januarij ten 1 ure gaven doctor Rijke en doctor Holtrop hem kennis dat er iemand lijdende was denkelijk aan vergiftiging. Hij vergezelde toen die geneesheeren naar het huis van Louise Esbra, en vond daar in bed een man die vreeselijk leed. Op zijne vraag gevoelde de lijder zich in staat te spreken. Naar aanleiding van hetgeen hem ter oore was gekomen, had hij den lijder bepaald afgevraagd, of deze niet leverworst had gegeten; daarop was het antwoord: ja, drie schijfjes. Op zijne vraag wie de worst gebragt had, werd door den stervende geantwoord: de Generaal, maar ik was toen niet te huis. Anderhalf uur later was de man een lijk. Reeds vroeger had de heer Waldeck Louise ondervraagd, en het was door hare medewerking dat de stervende opgenoemde verklaring had afgelegd. Terwijl hij met Louise bezig was, kwam de Generaal binnen. Hij zeide tot hem: „ ziet, dat lijden is het gevolg van de worst die gij hier in huis hebt gebragt," waarop de Generaal dadelijk antwoordde: „ is er van de worst nog wat over?" Te gelijker tijd gaf de Generaal te kennen hoe zonderling het was, dat die man van de worst zoo kon souffreren, daar hij zelf van die worst met Louise gegeten had, en dat zij ze lekker maar wel wel wat zout hadden gevonden. Louise verklaarde echter dat de Generaal van de worst niet had gegeten, omdat hij zeide malaga gedronken te hebben. Toen de heer Waldeck met dr. Holtrop en den Generaal het huis verliet, maakte laatstgenoemde aan beiden bekend, dat hij van Louise nog *f* 3000 onder zich had, en toen zij op het Spui waren gekomen, opdat de Generaal den winkel zou aanwijzen, waar de worst gekocht was, wees de besch. den winkel van een Israëliet aan, waarop de heer W. zeide: „ dat is mis, hier verkoopt men geen leverworst," en het was toen eerst dat de Generaal den winkel van den spekslager Kok aanwees. De vrouw van den spekslager herinnerde zich wel, dat de besch. in den winkel geweest was, maar niet of hij leverworst gekocht had. Van hetzelfde maaksel worst waren evenwel 50 pond tegelijk gemaakt; zij waren aan velerlei personen verkocht zonder dat iemand er letsel van had gehad. Toen de besch. de leverworst zag in den winkel, verklaarde hij eerst zoodanige worst gebragt te hebben, doch niet aan stukken maar eene heele worst. Toen vervolgens de besch. naar het bureau van den heer W. was geleid, had hij daar erkend in het bezit te zijn van rattekruid, gekocht bij den droogist Stappershoef tegen over Manusje van alles; dat hij het gekocht had alleen om ratten en muizen te verdrijven; dat hij voorts in eene verwdoos op zijne kamer een fleschje bezat, waarin zich nog rattekruid bevond. Op deze aanwijzing begaf zich de heer W. naar des Generaals woning en vond daar het aangewezen fleschje, doch de bewoners van het huis verklaarden stellig dat er geene ratten of muizen aanwezig waren. Gedurende zijne afwezigheid had hij het toezigt over den besch. opgedragen aan de inspecteurs Kemna en van Kempen. In dien tijd vroeg de besch. een glas water, wierp er een poeder in, en vóór dat men het hem kon ontnemen, had hij een gedeelte er van gedronken. Doctor Rijke schreef den besch. een tegenmiddel voor en de heer Waldeck, inmiddels teruggeroepen, sprak den Generaal ernstig aan, maar de besch. antwoordde steeds, „ dat hij ook wou sterven, dat zij nu beiden maar van de wereld moesten." Toen de heer W. vroeg hoe het kwam dat de bes. vis-à-vis den stervenden man zoo onverschillig was geweest, had deze geantwoord: „ die man was buiten kennis, wat zou ik er aan gehad hebben hem toe te spreken, daarom heb ik maar alleen gevraagd of er nog worst over was." Louise Esbra had den heer W. onderscheidene paketten ter hand gesteld, op het eene waarvan geschreven stond: „ *de ondergeteekende heeft dit paket* „ *in bewaring gesteld voor eenigen tijd bij mej.* „ *L. C. Esbra en zulks tot wederzeggens toe.* (geteekend) *C. A. Gunkel.*" Dat paket moest de effecten bevatten; geopend wordende bleek het dat er slechts drie vellen wit papier in waren en daarop zeide de bes.: „ **Kom laten wij ze maar op den kagchel werpen.**"

Op dit punt der getuigenis van den heer Waldeck, had het volgende gesprek plaats tusschen den Voorzitter en den beschuldigde.

V. Daarin loste zich dus op de groote zorg voor de vrouw, wier lot u zoo na ter harte ging? — *Bes.* Ja als ik ziek was geworden, of als ik gestorven was, dan zou mijne vrouw wel gezorgd hebben, dat zij bezorgd was. Mijne intentie was goed. — *V.* Ik twijfel niet of uwe Echtgenoot zou in dat geval gehandeld hebben naar pligt en geweten; maar uw leven was in Gods hand en inmiddels beroofdet gij Louise van al hetgeen zij bezat. — *Bes.* Ik kon er niets aan doen; de moeijelijke omstandigheden dwongen mij haar die effecten tijdelijk te ontnemen, ze moesten dienen om haar geluk te bevorderen. Ik zou ze spoedig terug gegeven hebben. — *V.* Neen, ge hadt u er zoodanig ingewerkt, dat gij er niet meer uitkont; denkt slechts aan de *f* 244 die, zoo als straks blijken zal, door u niet besteed zijn voor het doel, waarvoor uwe vrouw ze gaf.

Daarop legde de heer Waldeck het vervolg zijner verklaring af. Even voor dat de Generaal naar het huis van arrest werd overgebragt, legde hij in tegenwoordigheid van den heer W. en van den heer van Kempen de bekentenis af, dat hij de worst bij Kok had gekocht; dat hij die gebragt had naar zijne woning; dat hij bevreesd was dat vrouw of dienstbode hem de worst zou zien doorsnijden, hij zulks gedaan had op het geheim gemak; dat hij toen het rattenkruid met zijne vingers in de worst had geduwd; dat hij de worst aan Louise had gebragt; dat hij, toen hij haar broeder zoo vreeselijk zag lijden, een oogenblik heeft gedacht: „ mijn God, zijn dat nu de uitwerkselen van vergif;" dat hij echter niet zeggen kon dat hij vroeger in jenever of in soep vergif had geworpen.

Daarna werden vertoond door den Voorzitter de twee paketten, waarvan wij gisteren spraken als niet te zijn geopend. Uit de voorlezing echter door den heer Griffier van het relaas van den regter-commissaris bleek, dat het eene paket, waarop geschreven stond dat het na den dood van den besch. moest worden verbrand, bevatte zes brieven, deels geteekend B en overigens Beens, een brief van een onbekende hand; een brief van J. v. d. Ven met eene quitantie van *f* 20; drie brieven van J. v. d. Voet; drie brieven van P. Mingelen; een brief van A. H. van Gorcum; opgeplakte advertentien uit het Handelsblad; eene quitantie van P. A. de Haas en nog andere verschillende stukken. Het andere paket bevatte eene verklaring, dat de notaris van Rhijn een eigenhandig geschreven testament van den besch. in ontvang had genomen, en voorts brieven van Maria Simons en hare dochter Catharina.

15. W. M. H. van Campen.

Deze getuige, beneden de 16 jaren, verklaarde dat zij naar de Witte Societeit het bekende briefje had gebragt, nadat zij vooraf aan het huis van den besch. geweest was.

16. Vinkensteyn, huisvrouw van **P. Kok.**

Deze getuige herinnerde zich dat de besch. in haar winkel was geweest, maar niet dat hij er leverworst had gekocht. De besch. echter verklaarde haar zeer goed te kennen en daar de worst gekocht had.

17. A. Stappershoef, droogist.

Deze getuige verklaarde dat de Generaal bij hem had gekocht 12 Nederl. looden rattekruid voor 30 cents, en daarvoor had afgegeven het volgende briefje: „Ik ondergeteekende bekenne gekocht en „ verzegeld ontvangen te hebben, 12 Nederl. looden „ rattekruid, ten einde voor verdrijving van ratten „ gebruikt te worden. C. A. Gunkel." De besch. erkende het gif gekocht en het briefje geteekend te hebben.

18. A. F. van Kempen, Inspecteur van politie.

Deze getuige bevestigde de verklaringen van den heer Waldeck, ten aanzien der poging van den besch. om zich van het leven te berooven, en ten aanzien van de door dezen afgelegde bekentenis. Ondervraagd omtrent de gemoedsgesteldheid van den besch. op den dag zijner arrestatie, verklaarde de getuige, dat hij afgetrokken was; soms ook verhalen deed uit zijne vroegere loopbaan en van de veldslagen door hem bijgewoond: somwijlen verkeerde hij ook in wanhopigen toestand: hij was op de knieën gevallen en had uitgeroepen: „ waar zijn mijne hersenen geweest."

19. J. Goudoever, Particulier.

In mei 1853 had deze getuige door tusschenkomst van den heer van Gogh een hypotheek groot *f* 4000 genomen op het huis van den besch.; van Gogh bezorgde hem steeds de interest. De hypotheek moest met mei 1858 zijn afgelost, maar toen werd de hypotheek voor een jaar verlengd. In de helft der maand november kwam de besch. bij hem en verklaarde thans de hypotheek te willen aflossen omdat hij oud werd. De besch. had toen medegebragt 3 stuks 4 pct. van *f* 1000 ieder; het ontbrekende was in muntpapier, behalve *f* 244 die te kort kwamen, en waarvoor de besch. eene obligatie teekende om spoedig af te lossen. Later had de heer van Gogh den getuige die *f* 244 betaald.

20. H. H. van Gogh, Houtkooper en Commissionair hier ter stede.

Deze getuige verhaalde het volgende: Hij had in 1853 den Generaal een hypotheek van *f* 4000 bezorgd, en tevens op zich genomen de renten te betalen, omdat de Generaal zeide dat mevrouw er niets van wist. De Generaal zorgde dan ook steeds dat de renten 14 dagen of drie weken te voren in zijn bezit waren. Eerst in november 1858 wist mevrouw van de hypotheek, en ten gevolge daarvan werd ze afgelost. Toen de getuige op zekeren dag aan mevrouw vertelde, dat Goudoever nog *f* 244 te vorderen had, zeide zij „ dat briefje wil ik wel eens zien;" hij vroeg het briefje van Goudoever, mevrouw betaalde de *f* 244 en behield het stuk. Toen de getuige later in Amsterdam was, verzocht mevrouw hem een stuk aan den regter te overhandigen, hetgeen hij dan ook had gedaan. Dit stuk, door den heer Griffier voorgelezen, luidt als volgt: „ Ik ondergeteekende verklaar dat ik mijnen echt- „ genoot in het midden van november 1858 heb ter „ hand gesteld 3 stuks 4 pcts., ieder à *f* 1000, met „ bijvoeging van eenige kleine effecten van *f* 100 „ ieder, die te zamen uitmaakten een bedrag van „ *f* 4000, om daarmede af te doen de hypotheek „ gevestigd op ons huis; dat mij later is gebleken „ door tusschenkomst van den heer van Gogh, dat „ mijn echtgenoot deze gelden heeft afgedaan met „ 3 stuks 4 pcts. en gedeeltelijke aanvulling van „ muntbilletten en eene schuldbekentenis van *f* 244, „ welke voornoemde *f* 244, met *f* 2 interest, door „ mij op 13 januarij zijn afbetaald."

De Voorzitter zeide daarop het volgende tot den bes.: „ Daar straks roemdet gij de goedheid uwer vrouw; „ zij is ook hieruit gebleken, want zij heeft u niet „ alleen ter hand gesteld het geld ter aflossing der „ hypotheek, buiten haar weten gesloten, maar ook ten „ tweedenmale de *f* 244 betaald, die gij van de som „ van *f* 4000 tot andere doeleinden hebt besteed."

Den besch. werd thans door den Voorzitter gevraagd, of hij het stuk herkende, afgegeven door hem aan Louise, waarin hij verklaart voor een korten tijd drie stuks effecten in bewaring te hebben, en onder welke verklaring later door Louise is geschreven de erkentenis, dat zij die drie stuks effecten weder in bezit had, doch dat het paket, waarin zij zich bevonden, na haren dood aan den besch. moest worden terug gegeven. Na een lang onderzoek, waartoe de besch. zijne bril opzette, verklaarde hij dat stuk te herkennen, en toen de Voorzitter hem vroeg naar de geschiedenis, hoe dat stuk in de wereld was gekomen, zeide de besch. dat hij gisteren reeds had verteld, hoe zijne bedoeling was geweest alles te herstellen; dat hij bedrogen was geworden; dat hij iemand geld had gegeven op een huis; dat alles echter naar den duivel was gegaan; dat zijne bedoeling evenwel goed was, en dergelijke, inderdaad verwarde verklaringen meer.

„ Weet ge wat ik er van geloof" zeide daarop de Voorzitter; „ u moet zelf weten wat u gelooft" waren de woorden, waarmede de besch. den Voorzitter toen in de rede viel. „ Ik geloof" hernam de Voorzitter, „ dat het uwe bedoeling geweest is dat, wanneer Louise gestorven was, haar broeder verpligt zou zijn geweest u het paket ongeopend terug te geven, opdat nimmer blijken zou, wat gij met de effecten gedaan hadt. Ik heb er genoeg van; uw bedrog was een bedrog van den ergsten aard."

Op verzoek van den verdediger, den heer mr. D. Léon, rigtte nu de Voorzitter eenige vragen tot den getuige van Gogh, uit welker beantwoording resulteerde, dat hij na de arrestatie, in de woning des Generaals diens portret had zien hangen op eene bespottelijke wijze mismaakt; dat hij toen van mevrouw en van de dienstbode had vernomen dat dit portret geweest is een present van een neefje op des Generaals tachtigsten verjaardag, en dat de besch. zelf dat portret op die wijze mismaakt had. De getuige, aan wien het portret vertoond werd, erkende zulks te zijn het stuk dat hij in de woning des Generaals had zien hangen.

Getuigen à décharge.

21. J. Scheltus, Generaal-Majoor, Gouverneur der Kon. Akademie te Breda.

Deze hoofdofficier verklaarde, naar aanleiding der door de verdediging voorgestelde vragen, dat hij den besch. van aanzien had gekend; dat hij had hooren spreken van het feest dat in october 1853 ter viering van het 25jarig bestaan der Akademie te Breda was gehouden; dat het hem bekend was, dat in de zaal der Akademie de buste stond van den luit.-generaal Voet; dat het hem niet bekend was of die plaatsing geschied was bij gelegenheid van het feest; dat echter de stad Breda aan de Akademie een vaandel had geschonken, waarop, naar hij meende, de beeldtenis van den generaal Voet als eerste persoon voorkwam, en eindelijk dat hij van den besch. in februarij 1858 had ontvangen eene breedvoerige memorie, die hij op dit oogenblik bij zich had.

De verdediger wenschte daarop dat de getuige, na onderzoek, het afschrift van deze memorie, hetwelk hij bezat en waarvan hij mededeeling gedaan had aan het Openbaar Ministerie, identiek zou verklaren met het origineel. De verdediger wenschte noch de overlegging, noch de voorlezing van dat stuk, doch alleen de verklaring der identiteit. Nadat omtrent dit verzoek het Openbaar Ministerie was gehoord, begaf het Hof zich in raadkamer en verklaarde, na in de geregtszaal te zijn teruggekeerd, dat het voor alsnog geene termen had gevonden om de overlegging der memorie te gelasten, maar dat het den getuige afvroeg of hij bereid was om het origineel der memorie tijdelijk aan den verdediger af te staan. De heer Scheltus verklaarde zich daartoe bereid, en gaf het stuk den heer Léon over, die alsnu verklaarde omtrent dit punt te zijn tevreden gesteld.

22. M. Rodi de Loo,
gepensioneerd 1ste officier van gezondheid.

Deze getuige verklaarde den besch. sedert 1833 te hebben gekend. Dat de besch. sedert jaren en bij herhaling geklaagd had over en geleden had aan duizelingen; dat de besch. drie jaren geleden, langs den Bezuidenhoutschen Weg wandelende, tegen een boom moest gaan zitten en de komst van een ledig rijtuig moest afwachten om huiswaarts te keeren, en dat mevrouw Gunkel vele malen, ook nog in dec. 1858 dikwerf hare bezorgdheid over die duizelingen had aan den dag gelegd.

23. A. de Bruin,
bediende in de Witte Societeit.

Deze getuige verklaarde dat hij reeds 3 a 4 jaren geleden gezien had, dat de besch. prentjes uit de Illustratien scheurde. Hij had dat *eens* goed gezien, en er kennis van gegeven aan commissarissen, die daarop geantwoord hadden: men moet dien man iets toegeven omdat hij oud is.

24. T. M. Pas,
bediende in de Witte Societeit.

Deze getuige verklaarde hetzelfde, behalve dat hij dit uitscheuren 3 a 4 malen had opgemerkt, dat hij er geen kennis aan het bestuur van had gegeven, omdat hij dacht het was een oud man.

25. H. W. de Heer, Verwer.

Deze getuige verklaarde dat twee en een half jaar geleden de Generaal bij hem was komen inloopen, vragende of hij even mogt rusten omdat hij zoo duizelig was geworden. Na wat gerust te hebben, was de Generaal heengegaan en had getuige hem nog nagezien.

26. C. M. van Eyck, Particulier.

Deze getuige had den besch. even voor zijne arrestatie in de Raamstraat waggelende ontmoet. Hij had hem toen gevraagd of hij hem naar huis zou brengen; de besch. had daarin toegestemd en hij had hem geleid tot den hoek van de Paviljoensgracht, als wanneer de besch. verzocht hem te verlaten, omdat hij niet wilde dat zijne vrouw zou schrikken.

27. A. J. Offermans, Kunstschilder.

Deze getuige had kort na de arrestatie een bezoek gebragt aan de twee nichten van den besch., Mejufvrouwen Huygens alhier. Vooraf moest hij mededeelen dat reeds in den afgeloopen zomer die nichten hem hadden verklaard dat de Generaal begon kindsch te worden; dat hij in de grootste hitte vreeselijk stookte; dat wanneer ze vroegen, hoe gaat het oom, hij antwoordde, je moet maar bidden. De besch. had toen aan de nichten present gedaan twee portretten van hem en zijne vrouw; maar de nichten verklaarden den getuige, dat die portretten allerbespottelijkst waren, dat de tante op Trijn en oom op Jan Klaassen in de poppenkast geleken. Na de arrestatie was de getuige, zich dit alles herinnerende, die portretten gaan zien, en hij moest verklaren dat geen knaap iets bespottelijker kon gemaakt hebben. De getuige erkende overigens de identiteit der schilderij, welke hem daarop werd vertoond.

Verhoor van den Beschuldigde.

De Voorzitter ging alsnu over tot het verhoor van den beschuldigde, bij welke gelegenheid de Voorzitter de voornaamste punten van het geding releveerde, en bij den besch. op nadere verklaring aandrong. De antwoorden van den besch. waren zeer verward; al-

thans er was geen onderling verband in. Ze kwamen hierop neder: Hij had omtrent alles vroeger de waarheid verklaard, wat zou hij nu meer zeggen? Op wat hem gevraagd werd, zou hij nu maar ja zeggen. Er was in geheel Holland geen mensch geweest, die zooveel verdriet had gehad als hij. Het hoofd was hem rondgeloopen. Waarom hij de daad gepleegd had, wist hij niet meer. Tusschen Louise en hem had geene andere betrekking bestaan dan hare braafheid en zijn medelijden. Zij had hem aangesproken, en hij had gedacht, ik zal het ongelukkige schep- [illegible] helpen. Een man van 72 jaren gaat geene [illegible] meer zoeken; die ze hebben wil, worden ze op [illegible] gestuurd.

[illegible] merkte hem de Voorzitter op, dat de bes. gisteren verklaard had, Louise te hebben willen vergeven om haar uit haar bitter lijden te helpen; maar dat dit lijden eerst ontstaan was, nadat hij in julij 1858 rattekruid in de jenever van Louise had geworpen. Daarop antwoordde de bes., dat Louise reeds vroeger lijdende was geweest; dat zij toen reeds gebeden had vóór hem te sterven. Zij was geen slecht mensch. Zij was de braafheid zelve. Hij was zijn leven moede; hij had God jaren lang gebeden om den dood.

Als dat waar was, zeide hem de Voorzitter, dan ware het niet noodig geweest een ander mensch uit de wereld te helpen. Daarop antwoordde de bes.: „ het „ is zoo; maar dat was mijne verkeerde opvatting; „ ik dacht dat ik de vrouw gelukkig zou maken. „ Ik heb om den dood gebeden; wat ik verlangde „ kon ik niet krijgen; men mag zijn eigen leven „ niet benemen, anders had ik me voor den kop „ geschoten; toen kreeg ik andere ideën; ik weet „ niet meer hoe, maar mijne bedoelingen waren „ goed, enz."

Het getuigenverhoor thans afgeloopen zijnde werd de bes. op nieuw in de bank der beschuldigden geleid, en constateerde het Openbaar Ministerie, door het doen voorlezen van het daartoe betrekkelijk Kon. besluit, dat de bes. op 5 september 1835 is gepensioneerd geworden, en dat derhalve het Hof bevoegd was om over de aanhangige zaak te oordeelen.

REQUISITOIR.

Daarna verkreeg de edel groot achtb. heer mr. **W. F. G. L. François**, advocaat-generaal, het woord tot adstructie van zijn requisitoir. De inleiding van dit doorwrochte stuk luidde als volgt: Weinige dagen waren verloopen van den jaarkring waarin wij ons thans bevinden, toen eensklaps in de residentie een vreeselijk gerucht werd verspreid. Dat gerucht ging van mond tot mond. Er zou eene gruwelijke misdaad zijn gepleegd, en daaraan werd als schuldig verdacht de man, van wien de maatschappij geen aanslag, welke dan ook, zou hebben durven verwachten. Er werd gesproken van eene vergiftiging, door een zeer hooggeplaatst man gepleegd. Hetgeen gezegd werd scheen zeer ongeloofelijk. Intusschen wat ongeloofelijk scheen is waar bevonden. Er *is* gepleegd eene vergiftiging onder gruwelijke omstandigheden door den 84jarigen man die thans voor u teregt staat. Verraderlijker misdaad dan vergiftiging bestaat er niet; het is een laffe sluipmoord, anders niet; niemand kan zich er voor wachten. Ook ditmaal werd het vergif toegediend onder een huichelend masker van genegenheid en van bescherming, zij het dan ook op een weg, waarop geen goddelijke zegen rusten kan. Teregt noemen Fransche schrijvers de misdaad der vergiftiging *le crime le plus lâche parmi les plus atroces*. Als men vroeg, wie zich aan die misdaad schuldig had gemaakt, dan was het antwoord hartverscheurend. Het was de man, op wiens schouderen jaren lang hadden geschitterd de epauletten die de trots en de eer zijn van het Nederlandsche leger; aan wiens moed, trouw en beleid eenmaal een openbaar blijk van erkenning was gegeven, en wiens borst nog met andere eereteekenen was versierd. Het was een treurig, een vreeselijk schouwspel dat te zien. Van dien man kon niet worden gezegd dat eene minder maatschappelijke stelling hem de kennis van het verschil tusschen goed en kwaad moeijelijk maakte. Neen, van hem kon worden gezegd, dat hij, tot in buitengewoon hoogen ouderdom door de Almagt gespaard, verlaten had den weg der eere, betrekkingen aanknoopte die ik openlijk niet breed zal bespreken. Betrekkingen, die hem bragten op den weg tot het paket, met witte vellen papier gevuld; op den weg waarop eindelijk hem een mensch te veel was; op den weg waarop de verlamde krachten van Louise Esbra het medelijden moesten opwekken; op den weg waarop eene moeder met haar kroost in levensgevaar heeft verkeerd; maar op een weg ook, waar de wet met de vreeselijkste straffen bedreigt. Waarheen men de blikken wendde, hetzij naar het koel overleg, hetzij naar de vastberadenheid der uitvoering, hetzij naar de houding aangenomen na de volbragte misdaad; men stuitte overal op een vreeselijk tafereel. De maatschappij zou op hare grondvesten geschokt worden, wanneer aanvallen kwamen van zulke zijden; wanneer het vaandel der eer en der eerlijkheid bestreden werden gelijk gisteren en heden door den besch. was geschied. Mijne taak zal zijn in korte trekken te herinneren dat de misdaad van vergiftiging door den besch. is gepleegd. Daartoe zal ik aantoonen: 1^0^, dat er vergiftiging heeft plaats gehad, en 2^0^, dat die vergiftiging door den besch. is gepleegd.

Dat er vergiftiging heeft plaats gehad is zonneklaar bewezen. De eerste uitvoering daarvan geschiedde met het glas jenever (en de Advocaat-Generaal trad hier in eene ontwikkeling van de daarbij plaats gegrepen, reeds van elders bekende bijzonderheden). De tweede uitvoering werd eenige weken later met soep beproefd. De beschuldigde had eerst erkend in de instructie, dat hij arsenicum in de soep geworpen had; in de teregtzitting was daaromtrent twijfel gerezen. Hij verklaarde toen dat het bruine poeder een bitter poeder was. De beschuldigde misleidde de justitie daaromtrent; want de deskundigen hadden aangetoond dat het geen bitterpoeder geweest is. Aan dr. Rijke had de beschuldigde bekend dat het bruine poeder was *nux vomica*, hetwelk, boven de grens van geneesmiddel toegediend, ook een vreeselijk vergif is. Ik neem dus aan dat de beschuldigde in de soep geworpen heeft nux vomica plus arsenicum. De derde maal werd de vergiftiging uitgevoerd met worst. En hoe werd die vergiftigde worst door den beschuldigde overgebragt aan de vrouw voor wie hij zoo zorgzaam was. Hij zeide: „ die moet je nu eens proeven, ik heb ze in een net winkeltje gehaald." Zelf wilde hij van de worst niets eten; geen wonder. Hij liet er anderen van eten, en maakte zich om de gevolgen niet bezorgd. (Hier trad de Advocaat-Generaal in een verhaal omtrent hetgeen verder met de worst was voorgevallen, en aan onze lezers reeds van elders bekend is). Er bestond dus geen twijfel over de vergiftiging zelve. Ik herinner slechts dat Louise Esbra van de worst heeft genuttigd; dat het vergif was *acidum arsenicosum;* dat de deskundigen, hetgeen ook door Orfila wordt bevestigd, dat het middel behoort tot die vergiften, die, in het menschelijk ligchaam gebragt, onder vreeselijke verschijnselen den dood kunnen ten gevolgen hebben; dat dus blijkt, dat dit vergif, volgens art. 301 van het Code Pénal niet alleen, in dit geval *peut donner la mort*, maar dat het *a donné la mort*. De misdaad omschreven in art. 301 C. P. is echter dan aanwezig wanneer het gif is toegediend als een *attentat à la vie*, want er moet geen twijfel overblijven omtrent den *animus occidenti*.

De Advocaat-Generaal ging daarna over, om te bewijzen dat het de besch. is geweest, die het vergif had toegediend. Hij wees daartoe op de volledige bekentenissen door den besch. afgelegd; doch — aldus vervolgde nagenoeg de Advocaat-Generaal — al ware er van die zijde ontkentenis, dan nog zou het feit evident zijn bewezen, dat de besch. de vergiftiging had gepleegd. Hij was vóór het drinken van het glas jenever alleen in de kamer geweest; hij was ook alleen in de kamer geweest toen de pot soep op het vuur stond, waarna Louise een ledig papiertje op de kast had vinden liggen, hetwelk er vroeger niet geweest was; hij had de worst gekocht; hij had de worst aan Louise gebragt; hij had het vergif gekocht; dat vergif was bij hem aanwezig geweest, blijkens hetgeen hij aan het politie-bureau in een glas water had geworpen; dat vergif was ook aanwezig gevonden in een fleschje, gevonden in zijn verwdoos, in stukjes theelood die hij bij zich droeg; eindelijk ook in de zakken van zijn jas. Deze feiten waren alle door beëedigde verklaringen geconstateerd. Ook de houding en gedragingen en gezegden van den besch. bewezen de gepleegde vergiftiging. Schier tallooze voorbeelden konden daarvan worden bijgebragt. Slechts enkele zal ik herinneren. 1^0^. Toen de besch. de worst bragt, wilde hij die niet mede proeven; 2^0^. Toen de heer Waldeck zeide: „ allen zijn ziek geworden ten gevolge van het gebruiken van de worst", trad de besch. dadelijk in een verhaal dat hij niet kon begrijpen, hoe dat mogelijk was, want dat hij zelf met Louise de worst had mede gegeten, dat zij die wel lekker maar wat zout bevonden hadden; en dat alles was bewezen niet waar te zijn: 3^0^. Wat het eerste zijne aandacht trok (want van den ongelukkigen lijder nam hij niet [illegible] meeste notitie) werd bewezen door de vraag: „ is er nog over van de worst.?" Hij wilde zich dadelijk vergewissen of de worst ook nog kon worden onderzocht. 4.^0^ Eerst verklaarde hij, dat hij Louise een eind worst had gebragt, en daarna dat het een *heele* worst geweest was; want indien de worst geheel geweest ware, hoe ware het dan mogelijk geweest, dat hij er arsenicum in gestopt had? 5.^0^ Toen hij aan het sterfhuis kwam onthutste en verbleekte hij, en 6^0^. bleek de schuld van den besch. uit diens poging tot zelfmoord, dadelijk na de aanhouding gevolgd, en uit diens uitroep: „ dat zij nu maar beiden van de wereld moesten."

Een hoofdpunt, een der meest gewigtige punten is, dat de besch. een groot belang had bij de misdaad. Hij zou bij overlijden van Louise Esbra zeer zijn gebaat. Haar leven representeerde voor hem een finantielen last. Die last bestond vooreerst in kapitaal en ten andere in periodieke betaling. Die last was te zwaar voor zijne finantiële krachten, immers voor zooveel de geldmiddelen feitelijk stonden ter onverhinderde beschikking van den besch. Over de verhouding tusschen den besch. en Louise zal ik niet uitweiden, alleen herinneren dat er van zijne zijde steeds geld gegeven is. Die betrekking dagteekent nu ruim 11 jaar. Volgens den besch. waren medelijden en weldadigheid daarvan de grondslagen. Ik geloof dat de feiten voldoende aan het Hof zullen zijn gebleken om het in staat te stellen over dat beweren te oordeelen. De besch. geeft Louise een twintigste in de Staats-Loterij cadeau; op dat briefje valt het lot van *f* 100.000; het bedrag van den prijs wordt door hem voor haar in effecten belegd. Later maakt hij misbruik van het goede vertrouwen van Louise; hij neemt het kapitaal heimelijk tot zich op eene wijze en met manoeuvres die zeer oneerlijk waren. De reçus, die aan het Hof waren voorgelezen, bewezen ten duidelijkste, den toeleg om, indien Louise gestorven ware, haren broeder te noopen, om het pakket, die getuige zijner oneerlijkheid, ongeopend aan den besch. ter hand te stellen. Ik meen daarmede genoegzaam te hebben aangetoond dat de besch. bij overlijden van Louise in kapitaal zou zijn gebaat. Maar hij zou ook gebaat zijn geweest in periodieke betalingen. De betaling der coupons vereischte jaarlijks eene uitgave van *f* 120. Louise ontving bovendien gedurende de laatste anderhalf jaren in den regel *f* 10 wekelijks; de besch. zou dus bij het overlijden van Louise ook nog hebben behaald een voordeel van *f* 640 jaarlijks. De vraag of deze betalingen zijne finantiële krachten te boven gingen, moest, na de ten processe gebleken feiten, met ja beantwoord worden. Het doen van die betalingen grensde voor den besch. aan de onmogelijkheid. Ik wijs u op zijne eigene bekentenis, op de verklaringen van Goudoever en van Gogh. Zijne finantiële omstandigheden waren zelfs zoo benard, dat, toen zijne vrouw hem het geld gaf tot aflossing der op zijn huis gevestigde hypotheek, hij daarvan nog *f* 244 terughield, om er andere uitgaven mede te bestrijden.

Ik geloof dat ik dus voldoende heb aangetoond de schuld van den besch.; art. 301 C. P. vordert toeleg op het leven; ik ben overtuigd dat de *animus occidendi* bestond, ofschoon de bekentenis van den besch. ten deze in strijd is met de waarheid. Zijn eenig doel, zegt hij, was Louise te redden van haar lijden. Maar wanneer gaf hij haar arsenicum? In julij 1858, in een glas jenever. En nu is gebleken dat er destijds bij Louise geen lijden bestond, dat er toen bij haar geen verlangen was naar den dood. Ik heb niets meer aan te voeren om met vertrouwen te beweren, dat deze verklaring is eene geheele onwaarheid; ook grondt de besch. zijne daad op de zorg, die hij had voor Louise's finantiële toekomst; maar het is den besch. reeds meermalen herinnerd, dat de weg dien hij insloeg, niet de weg was om Louise voor armoede te bewaren.

Ik acht hiermede de beschuldiging voldoende geadstrueerd; intusschen zijn er eenige getuigen op het verzoek van de verdediging gehoord. Tot nu toe is het mij niet met zekerheid bekend, welke gevolgtrekkingen uit de afgelegde verklaringen gemaakt zullen worden, of met welk doel die getuigen hier zijn gebragt. Wij hebben hier hooren verklaren van den generaal-majoor Scheltus, dat hij in februarij 1858 eene memorie van den besch. had ontvangen. Van dit stuk heb ik door de beleefdheid van den verdediger mededeeling ontvangen, en daarom wil ik thans zeggen welken indruk dat stuk op mij heeft gemaakt. De indruk is deze: dat ik bewondering gevoel voor een geheugen, misschien zonder wederga. In dezen brief schetst de 83jarige man zijn geheele loopbaan, vlecht er eigen namen in, dagteekeningen, belangrijke woorden en gezegden, en schetst omstandigheden die 50 jaren en langer zijn voorgevallen. Ziedaar alles, wat ik er op dit oogenblik van wil zeggen. Wat betreft de verklaringen omtrent de duizelingen en omtrent het uitscheuren van prenten, zal ik afwachten, welk verband er zal worden aangetoond, dat bestaat tusschen die omstandigheden en een wel overlegd plan om een ander het leven te benemen. Datzelfde geldt ook van hetgeen de getuige Offermans heeft verklaard, die overigens is een getuige *de autitu*, maar ook hier zie ik te vergeefs naar het verband met de gepleegde misdaad.

Hierna las de Advocaat-Generaal het requisitoir voor, strekkende, om krachtens de artt. 301, 302 en 36 van het Wetboek van Strafregt, art. 1 der wet van 29 junij 1854 (Stbl. n.^0^ 102), de artt. 207, 216 en 372 van het Wetboek van Strafvordering, den persoon van CAREL AUGUST GUNKEL schuldig te verklaren aan VERGIFTIGING en hem te dier zake te veroordeelen tot de **straffe des doods**, uit te voeren binnen de stad 's Gravenhage, met verdere verwijzing van den besch. in de kosten van de procedure ten behoeve van den Staat, met bevel dat de voorwerpen, die als stukken van overtuiging hebben gediend, zullen worden teruggegeven aan de daarop regthebbenden, en dat een extract uit 's Hofs condemnatoir arrest zal worden gedrukt en aangeplakt binnen de stad 's Gravenhage, ter plaatse alwaar zulks te doen gebruikelijk is.

De besch., die met onverpoosde aandacht de rede van den heer Advocaat-Generaal heeft aangehoord, gaf noch in den loop dier rede, noch bij het uitspreken van het requisitoir, eenig blijk van gevoeligheid of ontroering.

De teregtzitting is daarna geschorst tot morgen ochtend ten 10 ure, als wanneer de verdediger aan het woord is.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn,
te Rotterdam.